

~ O somovima, revoluciji i krompirači ~ Sliku svoju ljubim ~
~ U posjetu zagrebačkim muzejima ~ Egy magyartanárnő életéből ~

BISERI BADARSÁGOK

Profesor: Kako se zove muslimanska vera?

Učenik: Turcizam!

Učenik: Taj pesnik umro je od turbokoloze!

Profesor: Gde idete na matursku ekskurziju?

U Grčku?

Učenik: Ne, u Rim!

Profesor: Dositej Obradović uputio je pismo prijatelju
Haralampiju Mamuli, parohu crkve u Trstu...

Vi znate gde je Trst, je l' tako?

Učenik: Znamo, u Grčkoj!

Učenik: Profesorice, zašto na tabli niste napisali
kad je pisac umro?

Profesor: Zato što je živ!

Profesor: Da li znate šta znači reč „totalitarizam“?

Učenik: Mi to ne možemo ni da izgovorimo!

Dolgozatokból:

„barátságosan vissza nyúl hozzá” (viszonyul)

„Jóska szülei nem jó szemmel néztek a fiukra, hogy egy szegény
napszámos leányhoz akar menni férjül.”

„... nem tud egyik napról a másikra kiszerezni abból, akit már
egyszer jobban szeretett bárkinél.”

„akkor mindig sose, de sose egyedül megyek...”

Egyéb:

„Mónika, fordulj rám!” (felém)

„Mi olyan vicckes?” (vicces)

„Gyere ki a táblára!”

„Most ceruzával bekapod az egyest, azután javítod.”

Садржај / Tartalom

ОКО ШКОЛЕ - AKTUALITÁSOK

4-6

ПЕДАГОШКО ТОШЕ - PEDAGÓGUSAROK

7

С ДРУГЕ СТРАНЕ НАУКЕ - TUDOMÁNY

8-11

ЗНАЊЕ ПУТОВАЊЕ - UTAZÁSOK

12-13

КУЛТУРА - KULTÚRA

14-21

СЛОБОДНО ВРЕМЕ - SZABADIDŐ

22-27

ПРИЧАМ ВАМ ПРИЧУ - MESÉLEK

28-30

СПОРТ - SPORT

31-33

МОЈЕ СЕЛО ВЕСЕЛО - AZ ÉN VIDÁM FALUGSKÁM

34-35

директор: **Исо Планић**
главни и одговорни уредник, уредник редакције на српском језику: **Бранка Јовичић**
уредник редакције на мађарском језику: **Регина Мора,**
Мерцедес Варга
уредник редакције на хрватском језику: **Владан Чутура**
уредник редакције на енглеском језику: **Александра О. Тиквицки**
технички уредник: **Тихомир Зораје**
лектура и коректура текстова: **Дијана Кртинић, Мерцедес Варга, Владан Чутура, Александра О. Тиквицки**
графички дизајн, прелом и монтажа: **Тихомир Зораје, Мирјана Митрић**

штампа: графичка радионица Политехничке школе
тираж: 300 примерака
сајт школе: www.politehnickasu.edu.rs

штампано: јануара 2015. године

САЈАМ ЦВЕЋА У БУДИМПЕШТИ

Улаз на Сајам цвећа у Будимпешти

Сајамски цветни аранжмани

Двадесетог септембра 2014. године сви ученици Политехничке школе који похађају смер техничар за пејзажну архитектуру, посетили су Сајам цвећа у Будимпешти. Када смо стигли у главни град Мађарске, најпре смо посетили Будимску тврђаву са које пружа прелеп поглед на град. Ту смо се задржали неко време које смо провели у шетњи и разгледању, а купили смо и пар сувенира. Након обиласка тврђаве, упутили смо се на Сајам цвећа. Раскошни цветни аранжмани и необичне биљке које до сада нисмо имали прилике да видимо, привукли су нашу пажњу. Остатак времена провели смо у једном тржном центру. Кући смо кренули око шест сати поподне, али смо у Суботицу стигли тек око 11 увече због гужве на граници. Кући смо стигли пуни лепих утисака, јер су се сва наша очекивања испунила.

Кристина Мамужић и
Антонија Рудић ТПА 1/11

BELGRÁDI SZAKKIRÁNDULÁS

Nyomdaipari kiállításon

Az iskolából a grafikus osztályokkal, tanárok kíséretével ellátogattunk Belgrádba.

Először utunk egy nyomdába vezetett, ahol a különböző napilapok és újságok készülnek. Sok újat hallhattunk: a Kurir napilapot éjjel nyomtatják, hogy a legfrissebb hírek benne legyenek, s reggel 6 órára Szerbia-szerte eljusson az üzletkebe. Körbevezettek bennünket a gyárban, láttunk nagy papírtekercseket, amelyek pontosan úgy néznek ki, mint a szénagurigák. A napilapok gyors elkészítést követelnek, ezért egyszerűbbek, míg a folyóiratok hosszabb munkát igényelnek. Az épület egy másik felében is voltunk, ahol olyan üzem dolgozik, amely nem a napilapokat gyártja, hanem minőségesebb reklámújságokat és színes magazinokat készít. Amikor a gyárban már mindent láttunk, hallottunk, újra buszba ültünk, és egy nyomdaipari kiállítást látogattunk meg. Ott megismerhettünk többféle nyomdaipari gépet és azok működési folyamatát.

Végül két óra hossza városnézés is belefért ebbe a szép, őszi, októberi napba, valóban nagyon jól éreztük magunkat. Szerencsére időben értünk haza, élményekkel, tapasztalatokkal gazdagon.

Kovács Viola GFT 2/10

НА САЈМУ НАМЕШТАЈА

Као и претходних година, и ове године су ученици Политехничке школе посетили Сајам намештаја у Београду. Рано ујутро, 12. новембра 2014. године, сто ученика смера техничар за обликовање намештаја упутило се у Београд. За нас је посета Сајму намештаја веома корисна јер можемо да се упознамо са новим стиливима намештаја и да сазнамо шта је у „тренду“. На сајму смо провели око три сата, што је било довољно да све пажљиво разгледамо и узмемо разне проспекте који ће нам у будућем раду веома користити. Сваке године имамо прилику да посетимо и неке знаменитости нашег главног града. Претходних година посетили смо Шумарски факултет, центар Београда и Калемегдан. Ове године једна група ученика обишла је Бели двор, док је друга група ученика обишла Храм Светог Саве и фудбалски стадион „Маракану“. Потом смо сви заједно уживали о обиласку Тржног центра „Ушће“. Препоручујем свима које привлачи ентеријер и обликовање намештаја да следеће године посете Сајам намештаја.

Из

Лука Васић, Сања Косовић,
Дуња Пејић ТОН 3/9

У ПОСЕТИ САЈМУ КЊИГА

Фото-успомена са Калемегдана

У седам ујутро, 30. октобра 2014. године, сместили смо се у аутобус и кренули на Сајам књига у Београд. Слабо наспавани и уморни, нисмо за време одласка били много активни. Пристигавши у Београд, сви смо се брзо разбудили. Прво смо посетили Сајам књига и тамо смо се задржали три сата. Свако је то време потрошио на другачији начин - неки да купе књиге, неки да разгледају шарене сајамске штандове, а други да прошетају или купе плескавицу. Када је време прошло, сви смо се у договорено време нашли испред сајма. Све је било у реду до немилог догађаја – две девојке се нису појавиле испред аутобуса у тачно одређено време. Док је професорица звала на мобилни и покушавала да сазна где се оне налазе, остали ученици су чекали на хладноћи. Срећом, ишчекивање није дуго потрајало. Када су се оне појавиле, све је поново било у реду. Кренули смо према аутобусу који нас је возио према Калемегданској тврђави. Тамо нам је професорица одржала кратко предавање о Мештровићевом споменику „Победник“ који је од 1928. године, када је постављен, па све до данас, један од најпрепознатљивијих симбола Београда. Затим смо отишли у Кнез Михајлову улицу, где смо имали слободно време. Док смо се шетали, закључили смо да у Кнез Михајловој нема ниједне једине пекаре. Одлучили смо да одемо у кафић и тамо смо упознале занимљивог конобара. То упознавање обележило нам је ову посету Београду. На станици на којој смо чекали аутобус за повратак кући, склопили смо још нека пријатељства са ђацима из других крајева Србије, али су, нажалост, кратко трајала, јер је аутобус убрзо дошао и морали смо да кренемо. Док смо се враћали, дружили смо се и забављали.

Мира Гајић и Јелена Недић ТПА 1/11

Interjú: Móra Regina, magyartanár

EGY MAGYARTANÁRNŐ ÉLETÉBŐL

Lendületes, tevékeny, de alázattal, lelkiismeretesen végzi a munkáját. Magával ragadó egyéniség, fáradhatatlan, mindig tele ötletekkel. Olyan nincs nála, hogy “nem tudom, nem bírom”! Mindig arra buzdítja a diákokat, birkózzanak meg a feladatokkal, kihívásokkal. Ilyennek ismerik a tanulók Móra Regina tanárnőt. De hivatása nem csupán magyartanár, hanem háromgyermekes édesanya, valamint író, költő is. Ő nem dicsekedett, mégis megtudtam róla, hogy *Színek* című verseskötetéről

Sziveri-díjban részesült. Főleg prózái jelentek meg a *Sikoly* irodalmi és művészeti folyóiratban. A Gion Nándor Novellapályázaton 2012-ben második, míg 2013-ban harmadik helyezést ért el, valamint az idén ő volt a Gion Nándor Szépirodalmi Pályázat legsikeresebb szerzője *Peremlakók (Családtörténet a Marson)* című regényével. A bírálóbizottság értékelése szerint: “Ritka nagy tehetség”. A *tékozló fiú* című verse pedig bekerült az egyik legnívósabb magyarországi tankönyvbe, Füzfá Balázs: irodalom 9 című irodalomkönyvébe. A vajdasági magyar irodalom, az ún. “peremirodalom” képviselője. Ezen kívül 2006 óta az Észak-bácskai Magyar Pedagógusok Egyesületének elnökségi tagja. Iskolánk tanulói szép eredményeket érnek el különböző versenyeken, amelyekre a tanárnő készíti fel őket. A felsorolás nem teljes, a többről beszéljen a tanárnő:

Hol végezte tanulmányait?

Az újvidéki Filozófiai Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Tanszékén szereztem magyartanári oklevelet. 2007-ben pedig megszereztem ugyanott a mesterfokozatot (masters). Mikor befejeztem a gimnáziumot, egyben biztos voltam, hogy egyetemre szeretnék menni. Nem volt könnyű dolog dönteni az akkori forrongó, háborúfűtött környezetben. Egész életemben imádtam olvasni és írni, s ez nyomott a latban, mikor is a magyartanári pálya mellett döntöttem.

Hogy állapodott meg ennél az iskolánál? Hol dolgozott előtte?

2003 óta dolgozom tanárként. Előzőleg kipróbáltam magamat több mindenben. Már középiskolásként is vállaltam munkát, jól jött a zsebpénzkiegészítés és a tapasztalat. Voltam egy évet külföldön is. Szóval próbálkoztam, mire felkérték, hogy helyettesítsek az Ivan Goran Kovačić Általános Iskolában. Onnan a Miloš Crnjanski Iskolába kerültem, majd az Óvóképzőben is dolgoztam tanársegédként. Jelenleg a Politechninai Iskola az én iskolám.

Miért szeret tanár lenni? Ön szerint mit fontos megtanítani a diákoknak?

Amit nagyon szeretek, az a tanítás, viszont nem szeretem a munkanaplót vezetni. Szeretek a tanulóim között lenni, akkor fiatalnak érzem magamat. Igyekszem magtanítani azt, hogy kifejezzék a gondolataikat, hogy tudjonak beszélni a diákjaim. Jó látni azt, ahogy fejlődnek, okosodnak, ahogy felnőtté érnek a négy év alatt.

Vannak kedvenc osztályaim, ahová alig várom, hogy bemehessek. Jelenleg gyermekgondozási szabadságon vagyok, és nehéz volt otthagynom a tanulóimat, az osztályomat. Rossz szájjal hagytam ott őket. Úgy éreztem, hogy csalódást okoztam nekik, hogy cserbenhagytam őket.

Mi a hobbija?

Szabadidőmben szívesen görkoresolyázom, immár a két idősebb lányommal együtt. Szeretem az autókat, a remek autókat, és a technika minden új vívmányát örömmel fogadom. Írok is, és meg is jelentetem az alkotásaimat. A Magyar Szó napilapban, a Létünk és a Bár folyóiratban jelentek meg publicisztikai, szépirodalmi írásaim. Megjelent mesém mesekötetben, novellám antológiákban, önálló verskötetem, rádiójátékomat előadták, jelenleg pedig kisregényem megjelenését várom. A címe: *Peremlakók (Családtörténet a Marson)*, és a vajdasági, illetve a kisebbségi helyzetet rögzíti több nézőpontból.

Mit üzenne az olvasóknak?

Sok jó és kevésbé jó dolog történt velem az eddigi életem során, mindentől tanultam, tapasztaltam, és nem bántam meg semmit. Fontosnak tartom,

A zsűri méltatása a díjkiosztón

hogy folyton tanuljak, képezsem magamat, hogy küzdjek, alkossak. Erre tudom biztatni a tanulókat is, igyekezzenek, küzdjenek, ügyeskedjenek, és ha nem is rögtön, ha nem is hamarosan, de egyszer meglesz az eredménye.

Mivel szeretek írni, ezérte befejezésképpen egyik kedvenc alkotómtól, Kosztolányi Dezsőtől idézek egy ehhez kapcsolódó gondolatot: „Úgy kell írni, hogy azonnal megértsék, mit akarunk mondani.”

Reméljük, minél előbb megjelenik a kisregénye, és kezünkben tartva el is olvashatjuk! Köszönöm, hogy időt szakított, és ezáltal jobban megismerhettük. Kívánom, hogy továbbra is ilyen odaadóan, lelkesen végezze hivatását, hiszen megmaradásunk érdekében nagy szükség van nyelvünk őrzésére, tanítására, tenni a (perem)irodalmunkért.

Szarka Áron AT 2/2

POREMEĆAJI ISHRANE

Svi mi imamo različite navike po pitanju ishrane. Postoje brojni stilovi ishrane koji omogućavaju da ostanemo zdravi. Međutim, neki stilovi vode ka neprestanom strahu od gojaznosti i mogu oštetiti zdravlje. To su poremećaji ishrane u koje spadaju: anoreksija nervosa i bulimija nervosa. Ovi poremećaji se javljaju vrlo retko ili ih uopšte nema u nerazvijenim zemljama, a znatno su redi u zemljama u tranziciji, iz čega može da se izvede zaključak da su ovo bolesti industrijski razvijenog, bogatog, potrošačkog, zapadnog društva.

Ako mislite da imate problem, postavite sebi sledeća pitanja:

- Da li vodite sebe u bolest zato što ste nezadovoljni sobom?
- Da li se neprestano brinete da ćete izgubiti kontrolu nad uzimanjem hrane?
- Da li ste izgubili više od šest kilograma u poslednja tri meseca?
- Da li mislite da ste debeli uprkos tome što okolina očigledno smatra da ste vitki?

Ako je vaš odgovor “da” na više od dva pitanja, verovatno imate problem.

ANOREKSIIJA NERVOSA

Anoreksija se najčešće javlja između trinaeste i petnaeste godine. Osobe koje pate od anoreksije malo ili nimalo jedu, često drže dijetu, izbegavaju “hranu koja goji”, strogo kontrolišu broj unetih kalorija, vrstu namirnica koje unose, neretko imaju rituale tokom obroka kao što su seckanje hrane na male komade, prebrojavanje zalogaja, pripremanje hrane drugima umesto sebi i sl. Često intenzivno rade fizičke vežbe u cilju održavanja niske telesne težine.

Osobe koje pate od anoreksije nervoze su, često, iznadprosečno inteligentne, ozbiljne, organizovane, uredne, perfekcionista, tihe, savesne sa izraženim osećajem krivice i brigom, ali su emocionalno nezrele. Ove osobe imaju izuzetno nisko samopoštovanje. Mišljenje im je konstantno fokusirano na teme vezane za hranu i telesni izgled.

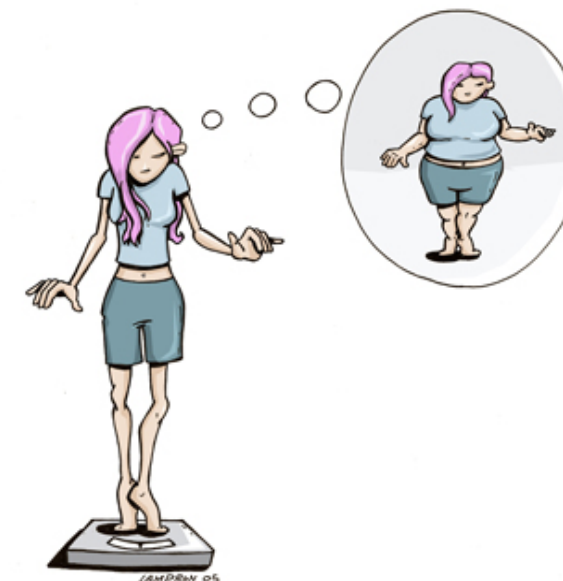
Osobe koje u adolescenciji postanu anoreksične su često u detinjstvu bila dobra i poslušna deca: savesna, vredna i dobri učenici. Često su to osobe koje imaju veliku potrebu da udovoljavaju drugima, traže odobravanja i izbegavaju konflikte. Obično imaju problema u odvajanju i osamostaljivanju, što ih osujećuje u procesu ostvarivanja sopstvenog identiteta. S obzirom da su anoreksične osobe često veoma poslušne i konformirajuće, postoje mišljenja da je poremećaj ishrane zapravo pokušaj uspostavljanja kontrole bar nad delom svog života, s obzirom da je ta kontrola izgubljena zbog velike potrebe za povlađivanjem drugima. U tom kontekstu, gladovanje predstavlja i uspostavljanje reda.

Nelagodnost u pogledu seksualnosti je veoma izražena tako da se može reći da kod ovih osoba često postoje značajni problemi u seksualnom sazrevanju. Nije retko da iz tih razloga izbegavaju seksualne kontakte. Čeznu za bliskošću, ali su istovremeno uplašene od nje.

BULIMIJA NERVOSA

Drugo ime za bulimiju je volovska glad.

Proces teče tako što se osoba prejeda visokokaloričnom hranom. Jede velike količine hrane u tajnosti. Zatim nastupa krivica, griža savesti i potreba za izbacivanjem hrane što se sprovede u delo povraćanjem ili korišćenjem laksativa. Izuzetno neprijatan i zamoran krug navika u koji osoba upada posebno je štetan po zdravlje.

Anoreksija je praćena osećajem da se stvari drže pod kontrolom, dok je bulimija karakteristična po naizmeničnim fazama nemogućnosti kontrole sopstvenog ponašanja. Još jedna razlika u odnosu na anoreksiju jeste činjenica da bulimične osobe za razliku od anoreksičnih shvataju da imaju problem sa jelom. Ipak, one se ne osećaju dovoljno jakim da to reše i kao narkomani drogama, vraćaju se iznova u začarani krug prejedanja i namernog pražnjenja.

Dok su anoreksične osobe uglavnom ponosne na svoju sposobnost odbijanja hrane, bulimične osobe se stide svog problema i u terapiji o njemu često pričaju kao o svojoj “mračnoj tajni”.

Bulimija je, takođe, i češći poremećaj od anoreksije. Bulimičnu osobu, za razliku od anoreksične, ipak ne biste mogli da prepoznate po mršavosti. Oni su uglavnom prosečne težine ili čak nekoliko kilograma iznad preporučene težine. Zbog ovoga je bulimiju dosta teže prepoznati.

Ove fizičke promene praćene su i ozbiljnim psihičkim problemima. Jaka aksioznost i depresivnost su neodvojive od bulimije. Ove osobe karakteriše i izraženo nezadovoljstvo telesnim izgledom i nisko samopoštovanje. Socijalne veze postaju sve slabije i osoba se vremenom izoluje od ostalih zatvaranjem u sopstveni svet. Postoji i sklonost ka zloupotrebi alkohola i droga. Podaci govore da svaka treća osoba obolela od bulimije ima i probleme sa alkoholom i drogama.

Poremećaje u ishrani je važno lečiti uz pomoć psihologa, lekara i nutricioniste. Trajanje lečenja zavisi od pravovremenosti otkrivanja poremećaja i spremnosti osobe na saradnju. Ipak, po dosadašnjim rezultatima, može se reći da je lečenje najčešće dugogodišnje. Često osobe kao ni njihova okolina ne shvataju problem dovoljno ozbiljno i odlažu terapiju u nadi da će sami savladati problem. Ipak, ovo je jedna od najčešćih i najozbiljnijih zabluda, jer osoba, u stvari nema nikakvu kontrolu nad svojom bolešću, već je upravo poremećaj taj koji ima potpunu kontrolu nad životom osobe.

psihološkinja Aleksandra Radulović Zelenika

TESLA TABLETI

Kompanija “Komtrejd” predstavila je svoje Tesla tablete. Tesla tableti nastali su u saradnji kompanije “Komtrejd” i kompanije “Intel”, a iz “Komtrejda” kažu da su na projektu radili tri godine. “Sama činjenica da ovaj projekat lansiramo upravo sa kompanijom Intel, govori o tome da ovaj proizvod nećemo prodavati samo na tržištu regiona, već i u celom svetu”, izjavio je predsednik “Komtrejd” grupacije, Veselin Jevrosimović. “Verovatno će me mnogi pitati: “Pa, dobro, šta je tu “Komtrejdovo?”,

“Zašto se to proizvodi u Kini?”. “Komtrejdov” je brend, “Komtrejdova” je kontrola kvaliteta, “Komtrejd” je softverka optimizacija, a sve ostalo pravimo u dalekoj Kini. Mi smo to mogli i ovde da proizvodimo, međutim, onda ne bismo mogli da napravimo proizvod koji je konkurentan ni na domaćem, a kamoli na stranom tržištu”, rekao je Jevrosimović.

U prodaji se nalazi tri modela: Tesla 7,85", H7 i L7. Inovativna inženjerska rešenja, vrhunska "Intel" tehnologija i dvadesetogodišnje iskustvo kompanije "Komtrejd", udružili su se kako bi stvorili ove munjevit, svestrane, moćne, optimizovane, izdržljive i atraktivne uređaje. Za ovaj projekat, kompanija "Komtrejd" dobila je i punu podršku Muzeja Nikole Tesle, kao institucije koja brine o očuvanju Teslinog lika i dela.

“Sama činjenica da mi ovaj projekat lansiramo sa kompanijom “Intel”, govori o tome da ovaj proizvod nećemo prodavati samo na tržištu regiona, već u celom svetu. Međutim, količine koje smo prodali u prva dva meseca su nas itekako iznenadile. Mi sada plasiramo 50.000 komada. Mislili smo da ćemo sa tom količinom uspeti da opslužimo celu istočnu Evropu, međutim zadovoljili smo potrebe samo centralnoistočne Evrope. Iz tog razloga će se ovaj uređaj na tržištu Evropske unije i SAD naći tek krajem oktobra”, zaključio je Jevrosimović.

Više informacija u vezi Tesla tableta možete pronaći na zvaničnom sajtu www.tesla.info

A HAJLÉKONY IPHONE-ON RÖHÖG AZ INTERNET

Az új iPhone 6 Plus olyan nagy és olyan vékony, hogy ha az ember rossz zsebébe teszi, vagy jó zsebébe teszi, de rosszul ül le, esetleg két kézzel megfogja a készülék két szélét, és nekiáll erősen hajtogatni, akkor bizony meghajlíthatja. Nem feltétlenül

az Apple telefonjainak sajátossága ez, tulajdonképpen bármelyik, nagy kijelzővel szerelt telefonnal el lehet játszani, de hát azon csak jobban szórakoznak az emberek, amikor a techvilág legmegosztóbb cégének új termékével történik ilyesmi.

A bendgate, vagyis a meghajlástűz persze az internetes népművészeket is megihlette, egyre-másra jelennek meg a vicces, szemét vagy csak ironikus képek. Neo a Mátrixból is lecseréli a kanalat egy iPhone-ra, és Beckham is inkább a telefont csavarja a labda helyett (éértik, Bend it like Beckham). Az átlagos viccesember mellett a nagy cégek sem hagyják ki a lehetőséget, a Kitkat csoki gyártója például rögtön biztosított mindenkit, hogy a csoki nem hajlik, hanem roppan, és egy hamburgerező is kituttelte, hogy vigyázat, a zsebben hagyott burger bizony durván meghajlik.

Az LG is kapva kapott az alkalmon, hogy kicsit reklámozza a saját, eleve hajlított telefonját, az LG Flexet, de egy sörgyár is elismerte: a zsebben hagyott sörösdoboz bizony nem tartja meg az eredeti formáját. Magyarán egy csomó másik dologról is kiderült, hogy ha nem úgy használjuk, ahogy azt a tervező eleve kitalálta, akkor meghajlik.

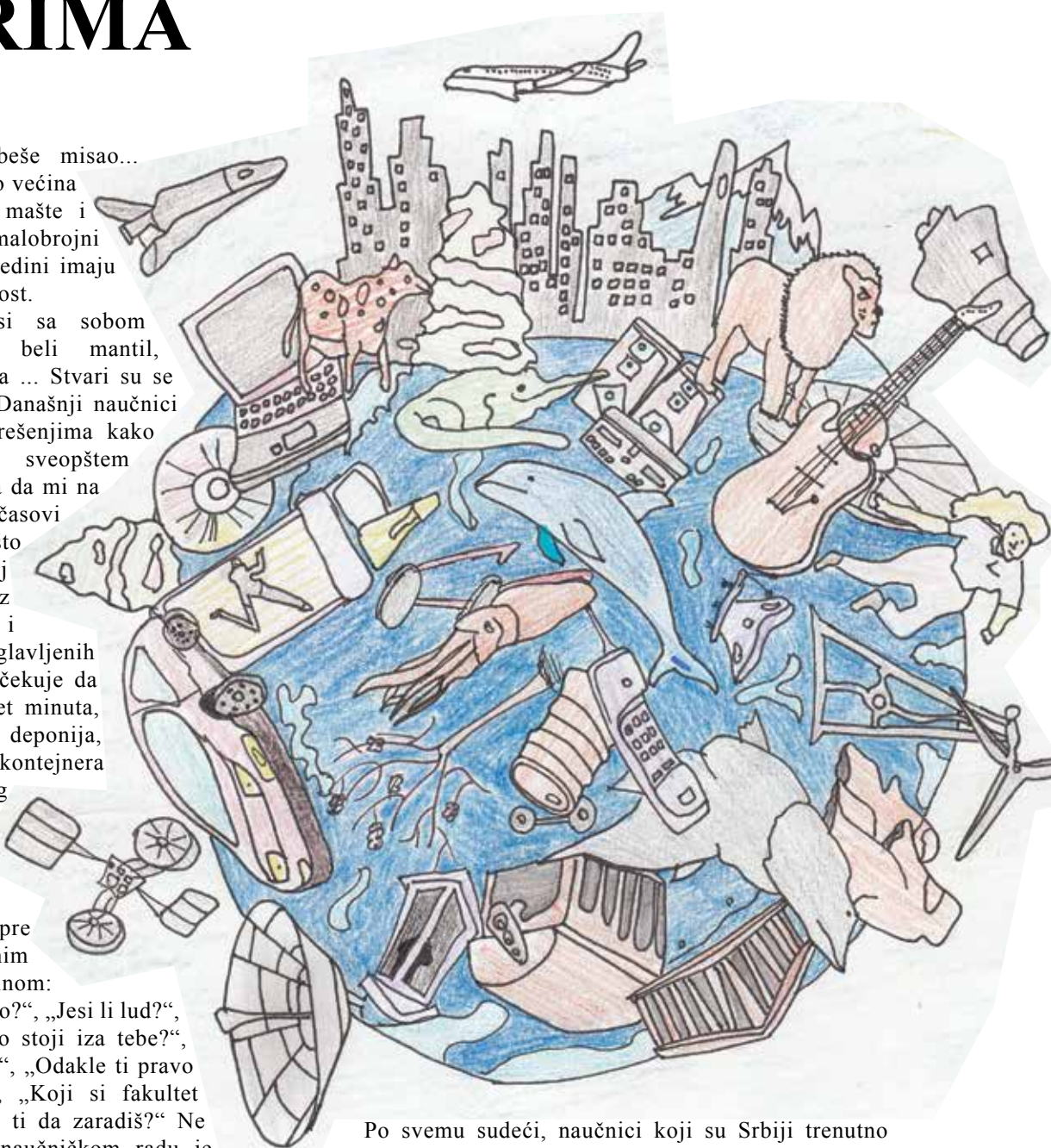
O NAUCI I DRUGIM STVARIMA

U početku svega beše misao... Naučnici ne žive, kao što većina misli, u svetu iluzija, mašte i ideja, naprotiv. Oni su malobrojni i često neshvaćeni, jer jedini imaju sposobnost da vide realnost.

Slika naučnika nosi sa sobom određene predrasude: beli mantil, epruvete, raščupana kosa ... Stvari su se vremenom promenile. Današnji naučnici treba da teže prostim rešenjima kako bi se suprotstavili sveopštem prostakluku. Ne mogu, a da mi na pamet ne padnu brojni časovi građanskog vaspitanja, što u osnovnoj, što u srednjoj školi, gde se od nas (bez belih mantila, epruveta i raščupanih frizura), zaglavljenih u blatu svakodnevice, očekuje da uspešno, za četrdeset pet minuta, rešimo probleme divljih deponija, pasa lutalica, gađanja kontejnera smećem sa desetog sprata, nekulture u gradskom prevozu, svađa sa komšijama, podmićivanja policije...

Naučnik u Srbiji najpre treba da se izбори sa samim sobom, a zatim i sa okolinom:

„Misliš li ti to ozbiljno?“, „Jesi li lud?“, „Ko si ti, uopšte?“, „Ko stoji iza tebe?“, „Kojoj stranci pripadaš?“, „Odakle ti pravo da se baviš naukom?“, „Koji si fakultet završio?“, „Misliš samo ti da zaradiš?“ Ne manje važna prepreka naučničkom radu je zavist - virus koji napada direktno mozak i u stanju je da uništi svaku mrvu razuma u čoveku. Razvija se padom samopouzdanja „obolelog“ i rastom uspešnosti osobe prema kojoj je usmerena. Po Njutnovom zakonu akcije i reakcije, trebalo bi uzvratiti istom merom, ali pošto je u pitanju virus, najbolji lek je izolacija u odnosu na izvor. Ajnštajn bi na sve ovo samo dodao: “Ljudska glupost i svemir su beskonačni, ali za ovo drugo nisam siguran“.

Po svemu sudeći, naučnici koji su Srbiji trenutno najpotrebniji i koji imaju najveću mogućnost prosperiteta, jesu - psihijatri. Za malobrojne naučnike koji ne žmure pred svakodnevicom i ne vode se poznatom krilaticom da smo „nebeski narod“, već slede Dekarta i njegovu filozofiju „cogito, ergo sum“ (mislim, dakle postojim), nada umire poslednja, i još uvek postoji želja da se odupru prostakluku i diskriminaciji.

БИОЛУМИНИСЦЕНЦИЈА

Биолуминисценција је стварање и емисија светлости од стране живих организама. То је светлост која је настала у хемијској реакцији и позната је код неких алги, бактерија, гљива и животиња.

Једињење, које ре-емитује светлост, назива се луциферин, а ензим који катализује његову оксидацију је луцифераза, али то су општи називи који подразумевају различите молекуле код различитих организама. Луминисценција настаје биохемијском реакцијом, коју катализује ензим и она је под контролом ендогеног ритма који се индукује светлосним стимулансом, а одржава се дуже време под константним условима. Биолуминисценција настаје хемијским реакцијама у фотоцитима, специјалним ћелијама које се обично налазе у органима званом фотофоре (органи који производе светлост). Луциферин ослобађа енергију у виду „хладне” светлости која је, углавном, светложелена, али неке животиње емитују зелену, жуту, а понекад и црвену светлост.

Код морске алге *Gonyaulax polyedra*, луциферин је један отворени ланац тетрапирила, који је везан за протеин. У морима тропских подручја, таласање воде изазива луминисценцију популације алги, којих има у веома великом броју и то представља познати атрактивни приказ ноћног светљења. На мртвим рибама и комадима меса каткада се населе светлеће бактерије које имају способност светљења. И светљење неких животиња потиче од бактерија које живе симбиотски у посебним животињским органима. Ипак, постоје и животиње које, уз помоћ посебних органа, имају способност стварања светлости. Ти органи могу бити:

- просте фотоците које су распоређене по телу без реда (хидроза *Obelia*),
- сложене фотофоре са сочивима и филтерима (рибе и лигње) и
- неке врсте (рибе-фењеруше, рибе-печачице и неке лигње) које у специјалним органима гаје симбиотске, биолуминисцентне бактерије које производе светлост, а заузврат, од

Женка свица, *Lampyris noctiluca*

Риба која светли

домаћина добијају хранљиве материје и безбедно место за живот. Многе животиње користе светлост како би дошле у додир са јединкама исте врсте, ради парења или како би привукле плен. Ова појава чешћа је код батипелагијских врста (врсте које живе у дубини мора) и светлост, углавном, стварају кожни органи - фотофоре.

Постоје врсте код којих светлост не потиче од саме животиње, нпр. неке рибе могу да избаце светлеће облаке, који се састоје од светлећих бактерија и тиме збује нападача док се оне спасавају бегом.

Разликујемо три врсте примене светла и то код:

1. предатора (нпр. рибе-печачице из

Биолуминисцентне гљиве

Биолуминисценција код лигњи

рода *Linophryne* имају мамац који им је смештен на глави, осветљен помоћу бактерија и тиме оне привлаче плен до својих уста),

2. плена (нпр. неке рибе, као што су *Gonostomatidae*, имају органе код којих се, створена светлост, усмерава надолу стапајући се са светлошћу с неба и ти органи имају улогу да сакрију животињу од предатора) и

3. привлачења партнера (нпр. препознавање и слање сигнала који позивају потенцијалне partnere у функцији размножавања).

Обрасци емисије светлости, од стране неких живих организама, имају значај у таксономији. У свету има неколико хиљада родова свитаца, а могу се разликовати по учесталости, интензитету, боји и облику зрака

светлости. Интензитет те светлости може бити дужи или краћи, стални или променљив и свака врста има свој образац и метод луминисценције.

Биолуминисценција код свитаца, који припадају фамилији *Lampyrida*, једна је од најпознатијих визуелних комуникација на копну. У жељи да лоцирају и привуку партнера, они дају сигнале карактеристичне за своју врсту, те их на тај начин партнери препознају, и у случају да су свици исте врсте, доћи ће до спаривања. Уколико дође до ситуације да су свици различите врсте, до спаривања неће доћи, као ни до укрштања и стварања нових врста. Орган који код њих производи светлост налази се испод последњег зглавка на стомаку и има три слоја. Средњи слој ћелија састоји се од мноштва нервних завршетака и ту делују хемијска једињења, која помешана са ваздухом производе енергију у виду светлости. Она се одбија од доњег слоја беличастих ћелија које имају улогу рефлектора, а са спољашње стране се налази провидан слој који ту светлост пропушта. Мужјаци, у свом ноћном лету, емитују специфични образац треперења чији су број и стопа трептаја, као и трајање сигнала, кључни за препознавање партнера. Због кашњења и дужине одговора женке, мужјак неколико пута понавља свој сигнал у редовним интервалима све док не добије одговор од стране женке своје врсте. Након лоцирања партнерке, он наставља са треперењем и лети према сигналу који му шаље женка, која се налази на биљкама или на камењу. Њен сигнал касни око секунду, и након „дијалога” размене светлосних сигнала, долази до парења.

Код различитих организама, биолуминисценција има веома важну улогу у комуникацији организама. У животном станишту бентосних организама, плен је тешко пронаћи. У случају да се плен појави, битно је да предатор што пре реагује и да га, уз помоћ биолуминисценције, привуче. Код неких копнених организама, биолуминисценција има велики значај у потрази партнера за парење, док је код неких врста ова појава битна како би потенцијални плен избегао предатора који га вреба.

- Литература:
- Нешковић М., Коњевић Р., Тулафић Љ, *Физиологија биљака*, NNK-International, Београд 2003.
 - Dietrich von Denffer, Hubert Ziegler, *Ботаника-морфологија и физиологија*, Школска књига, Загреб 1988.
 - Блаженчић Ј., *Систематика алги* 2000.

MATURSKA EKSKURZIJA- ITALIJA

Put je bio dugačak, ali bez obzira na to, atmosfera u autobusu je bila fantastična. U autobusu su se već postojeća prijateljstva još više razvila, a nastala su i nova.

Boravili smo u hotelu „Roma Domus“ koji je, iskreno, podbacio. Svi su se razočarali u hotel u kojem smo odseli. Svaka soba u kojoj su boravili učenici Politehničke škole imala je neki kvar. Ali bez obzira na mane ovog hotela, uspeli smo da se družimo i zabavljamo svake večeri. Tog prvog dana smo imali slobodnog vremena, pa smo otišli do obližnjeg tržnog centra. Drugog dana, kao i svakog narednog, morali smo ustati prilično rano, kako bismo doručkovali i uputili se u obilazak neverovatne arhitekture.

Samo ime Rima zvuči monumentalno i fascinantno. U njemu je gotovo nemoguće videti neki moderan objekat. Uglavnom su svi objekti u nekom od starijih stilova. I što je još fascinantnije, svaka fasada je očuvana.

Naša prva destinacija u Rimu bila je Koloseum. Neopisivo je koliko samo prvi pogled na njega izaziva jak utisak. Objekat sam po sebi pokazuje neverovatnu moć. Veliko razočaranje za mene jeste to što nismo imali dovoljno vremena da udemo u Koloseum i vidimo sve njegove čari. Nakon Koloseuma, naša potraga za fascinantnom arhitekturom se nastavila preko Trga Venecije, Španskog trga, Trga naroda, sve do fontane Di Trevi. Ponovo oduševljenje, ali opet nismo imali sreće. Fontana je bila u procesu rekonstrukcije i nismo je imali prilike videti u njenom najboljem izdanju. Kasnije smo išli preko Trga Navona, prešli preko mosta San Andelo i stigli do Panteona. Na samom ulazu nalaze se ogromni stubovi. Kako se približavate i zalazite ka ulazu, ti stubovi pokazuju sve veću moć, a kada se ude, vidi se jedan ogroman prostor kružnog oblika. Kako se pogled podiže, vidi se jedna ogromna kupola koja je na samom vrhu otvorena. Zbog pritiska vazduha koji se nalazi unutar zidova Panteona, prilikom padanja kiše ona ne može da pada u Panteon. U nastavku našeg obilaska, obišli smo spomenik Viktoru Emanuelu, crkvu Santa Maria Maggiore i vilu Borgeze. Nakon duge šetnje po jednom delu Rima, imali smo slobodno vreme. Kada nam je rečeno da imamo slobodno vreme, u očima mojih vršnjaka moglo se videti da su dobili dodatnu energiju da obidu ono što još nismo videli. Kada smo se vratili u hotel, svi smo bili fizički iscrpljeni. Neko vreme se razgovaralo po sobama, ali vrlo brzo smo svi otišli u svoje krevete kako bismo se odmorili za sutrašnji dan. Drugog jutra, a našeg trećeg dana u Italiji, uputili smo se u Vatikan. Autobus je stao u blizini Vatikana i krenuli smo peške do naše destinacije. Kada smo izašli iz jedne od sporednih uličica, ugledali smo ogromne zidine i jedan ulaz. Red je bio prilično dugačak. Kad smo stigli na red i kad smo kročili unutra, morali smo da prodemo strogo obezbeđenje koje se brine za red i mir unutar zidina. Tu je bila prodavnica sa suvenirima i raznim zanimljivim stvarčicama. U Vatikanu se najviše pričalo o Mikelandelu koji je najzaslužniji za izgled Sikstinske kapele. Plafon je oslikan pričama iz Biblije, dok je jedan od zidova oslikan pričom koja me je fascinirala. Slika na tom zidu govori o tome kako postoje raj, pakao i čistilište gde se opraštaju grehovi ljudi ukoliko se pokaju u potpunosti. Suština svega jeste da se u samom donjem desnom uglu nalazi davo, kojeg je Mikelandelo naslikao po izgledu jednog od službenika visokog položaja Vatikana koji je stalno kritikovao Mikelandelov rad. Nakon tog fascinantnog prizora otišli smo na Trg Svetog Petra koji svojim dimenzijama oduzima dah. Opasan je stubovima na kojima se nalaze razne skulpture. Monumentalnost krasi i ovaj trg, kao i svaki drugi objekat koji smo videli tokom obilaska Italije. Osećaj je neopisiv. Nakon još jednog neverovatnog iskustva, ušli smo u Crkvu Svetog Petra. Crkva je takode neverovatnih dimenzija. Kada stanete otprilike na sredinu crkve i pogledate

Odmorište pred Trstom

ka suprotnoj strani od samog ulaza, na zidu se vidi golub. Golubov raspon krila sa tog položaja se čini kao da je tri centimetra, a njegov stvarni raspon krila jeste dve stotine metara.

Kako se bližilo veče, vratili smo se polako peške do Rima, i ponovo dobili slobodno vreme da obidemo delove Rima koje nismo stigli. Naravno, Rim ne može ceo da se obide i pogleda ni za deset godina, ali ta dva dana su mi bila dovoljna da barem steknem utisak o tome kakav je Rim.

Sledećeg jutra naša destinacija je bila Firenca, grad koji je na mene ostavio mnogo jači utisak od Rima. Ulice su prilično uske i čovek ima utisak kao da se vratio vekovima unazad. Obilazak smo započeli sa Galerijom Ufci, nakon toga Trg Duomo, katedrala Santa Maria Dela Fiore, Đotov toranj, Trg San Đovani, Krstionica Jovana Krstitelja, gde je Dante ugledao ljubav svog života (ali ipak ta ljubav nije urodila plodom), Danteova kuća u blizini krstionice, Palata Pitti, Stari dvorac, Trg i dvorac Senjorije, most Ponte Vekio koji je poznat po zlatarama. Zlatare su otvorili na mostu pošto porez nije isti na vodi i na kopnu, pa je neko od trgovaca bio dosetljiv, i taj trend živi i dan-danas. Takođe, obišli smo i Baziliku Svetog Krsta. Veče smo proveli u hotelu u banji Montecatini. Drugi hotel nas je sve prijatno iznenadio, prvenstveno zbog bolje hrane i lepšeg enterijera. Poslednji dan u Italiji proveli smo u Trstu. Prva naša destinacija je bio Kanal Grande, odmah zatim Trg ujedinjene Italije sa gradskom kućom. Nikada u svom životu nisam video tako ogroman trg koji je sa tri strane okružen monumentalnim objektima, dok je sa četvrte strane pučina mora. Osećaj je prosto neopisiv.

Nakon trga, obišli smo Ponte Rosso, San Antonio Nuovo i fontanu „Četiri kontinenta“. Po meni, jedna od najlepših uspomena jeste što smo ušli u pravoslavnu crkvu u Trstu, Crkvu Svetog Spiridona iz 19. veka i to na dan Svete Petke.

Mislim da je ekskurzija bila skoro, pa savršena. Jedini problem je možda bio fizički umor, ali ta cena je mala za tako mnogo lepih uspomena koje smo doživeli za tako kratko vreme. Preporučio bih svima da obidu Italiju, fascinantna je, a pogotovo bih to preporučio onima koji to još nisu uradili. Smatram da bi trebalo još nekoliko puta da posetim Italiju, i sam Rim, kako bih dopunio svoje iskustvo.

Obrad Jančić AT 4/1

OLASZORSZÁG 2014

Miután betöltöttem a 17. életévet, szembesültem a ténnyel, hogy az egyik álmom valóra válhat: az érettségi kirándulás helyszíne Olaszország, ezen belül Róma, a főváros, Firenze és Trieszt volt.

Az indulás időpontját 2014.10.23-ra, egy szerdai napra tűzték ki. Este hét órakor, már sötétedéskor indultunk útnak. A buszunk szinte luxusbusznak nézett ki, kényelmes, bár senkinek sem ajánlom a buszban alvást, elgémberednek az ember végtagjai egy 20 órás út során. Zombor felé vettük az útirányt, és a Horvátországnál keltünk át először a határon. Addig is láttunk itt-ott házakat, de ami ez után következett: rengeteg aszfalt és csak a pusztaság, amin néha felbukkant egy-egy fa és bokor, meg persze néhány pihenőhely. Két idegenvezetőnk volt, Marko és egy Vesna. Mikor Olaszországba értünk, majd egy órát meséltek az országról és a történelmről, de engem jobban érdekelt a táj, és csak azt figyeltem, hogyan kísérnek utunkon az Alpok vonulatai. Délután három körül érkezünk meg szálláshelyünkre, a Roma Domus Hotelbe, mely valahol a külvároson túl lehetett, mivel vagy négy órát utaztunk másnap, hogy Rómába érjünk. Igaz, közben el is tévedtünk, de ennek köszönhetően „véletlenül” éppen az Adriai-tenger egyik homokos partjában gyönyörködhattunk. Róma csodálatos és hatalmas. Tele van márkás üzletekkel, régi építményekkel, műemlékekkel és rengeteg turistával. Legelőször a Colosseumot néztük meg, körülötte római katonának beöltöztött néhány emberrel, akikkel fényképezkedni lehetett. Szabadidőnkben a belső térről is készítettünk pár fotót. Mindenhol szuvenir árús és néger emberek, akik „selfie-botot” árultak. Sétáltunk a Piazza Venezian, a Piazza del Popolón, még a Spanyol téren is. Láttuk az Angyalvárat, a II. Viktor Emánuel kiránnyról elnevezett emlékművet, ahonnan Róma panorámáját csodálhattuk, a Trevi-kutat, amelybe érmét is dobtunk, továbbá a Santa Maria Maggiore bazilikát, a Forum Romanumot, a Spanyol lépcsőt és még sok mást. Megjártuk a Vatikáni Múzeumot is, ahol csak úgy tolongtak az emberek, a Szent Péter-bazilikát, galambokat etettünk a Szent Péter téren, csak a pápát nem láttuk... Firenze sokkal kisebb, mint Róma, bár Szabadka lakosainak számát így is négyszer meghaladja. Itt is jól lejártuk a lábunkat, de megérte, mert megnéztük, hol lakott Dante, és a világ harmadik legnagyobb bazilikáját, Battisterot, s az Uffizi Képtárat. Városnézés után az Europa Hotelben szálltunk meg Montecatini-ben, ami sokkal szebb volt, mint az előző szállásunk. Utolsó úticélunk Trieszt, amely az Adriai-tenger egyik kikötővárosa. Bár előtte azért tettünk egy kis kitérőt egy kültéri bevásárlóközpontba, hogy az utolsó euróinkat is elköltsük. Triesztben nem sok időt tölthettünk, de a látványosságokat szemügyre vettük, ilyen például a Piazza del Ponterosso, a Palazzo del Municipio stb.

Sajnos a hazafelé való utazás sokkal gyorsabban telt, viszont ezt az utazást soha nem fogom elfelejteni. Rengeteg élménnyel és tudással gazdagodtunk, melyet elmeséltünk családunknak, barátainknak. Igaz a mondás: „minden út Rómába vezet”, és remélem az is, hogy aki érmét dob a Trevi-kútba, az élete során eljuthat újra Rómába.

A Colosseum belsejében

A Firenzei Santa Maria Novella templom

Nagy Evelin AT 4/2

U POSJETU ZAGREBAČKIM MUZEJIMA

Svake godine učenici srednjih škola koji pohađaju nastavu na hrvatskom jeziku, učenici Gimnazije i Politehničke škole, provedu nekoliko dana posjeta i odmora u Zagrebu kako bi upoznali ovaj grad i njegove mnogobrojne znamenitosti. Osobno su mi se dopale dvije stvari – Muzej prekinutih veza i Muzej suvremene umjetnosti.

Muzej prekinutih veza je osnovan 2006. godine, dakle riječ je o jednom mladom muzeju. Nalazi se na Gornjem Gradu, u srcu Zagreba. Njega je osnovalo dvoje umjetnika – filmska producentica Olinka Vištica i akademski slikar Dražen Grubišić. Po čemu se ovaj razlikuje od klasičnih muzeja? Kao prvo, otvoren je za posjetitelje sedam dana u tjednu. Postavku muzeja čine osobni predmeti ljudi koji imaju nekakve veze s tragičnim završetkom njihovih veza. Dakle, izložci u muzeju podsjećaju na propale veze s namjerom da se prebrodi emocionalni slom na kreativan način. Svibnja 2011, muzej je dobio nagradu Kenneth

Muzej suvremene umjetnosti

Hudson koja se dodjeljuje muzeju, osobi ili projektu s neobičnim i smionim postignućima koja ih izdvajaju u odnosu na klasične muzeje.

Drugi muzej koji smo posjetili je Muzej suvremene umjetnosti. Riječ je o najpoznatijem muzeju u Zagrebu i najvećem hrvatskom muzeju. Ranije se ovaj muzej nalazio u palači Kulmer, na Gornjem Gradu, i otvoren je 1954. godine. Kako je početka imao mali broj eksponata, muzej se obogaćivao novim radovima, te je 2009. godine sagrađena i otvorena nova zgrada muzeja koja se danas nalazi na Aveniji Dubrovnik u Novom Zagrebu. Muzej sadrži nekoliko zbirki te radove mnogih modernih hrvatskih i svjetskih umjetnika. Najvažniji su arhiv fotografija Toše Dapca, zbirka i atelje Ivana Kažarića, zbirke Vjenceslava Richtera i Benka Horvata, te donacija Silvine Seissel. Muzej je opremljen i kino dvoranom, dvoranom za predstave i performanse i knjižnicom, a na krovu muzeja organiziraju se svirke i druge vrste zabava. Najvažniji trenutak, za nas, bilo je spuštanje s dva velika tobogana koji predstavljaju i izlaz iz muzeja, a koje je projektirao belgijski umjetnik Carsten Holler.

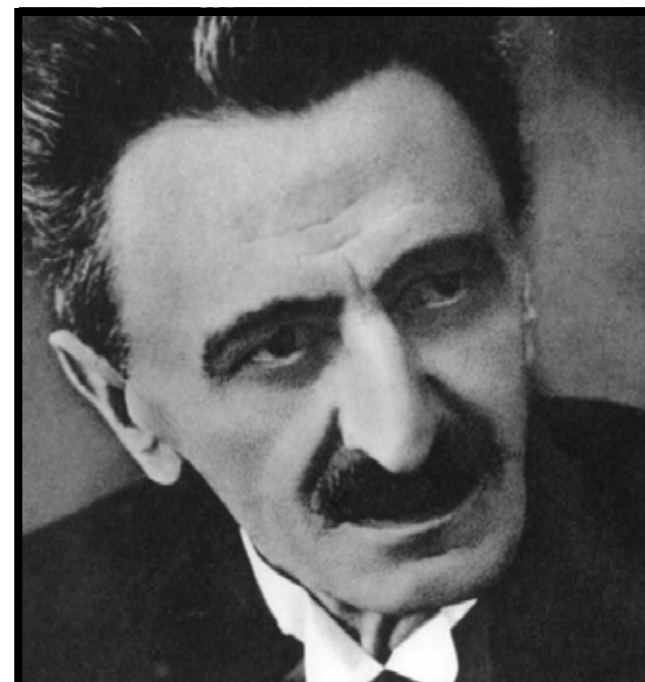
Neobičan izlaz iz muzeja

Јубилеј: 150 година од рођења Бранислава Нушића

НУШИЋ, НАШ САВРЕМЕНИК

„Живот је трагедија кад се гледа изблиза, а комедија кад се гледа из широког угла.“

Чарли Чаплин

Највећи српски комедиограф рођен је као Алкибијад Нуша, у православној цинцарској породици Љубице и Ђорђа Нуша, у Београду, 1864. године. Са навршених осамнаест година променио је име и презиме у Бранислав Нушић.

Тешко да постоји позоришна сцена у Србији која на свом репертоару тренутно нема бар једно дело Бранислава Нушића. Да су хумор, комедија и смех врло озбиљне ствари, Нушић је осетио на својој кожи изгубивши слободу, али и идентитет. Исмевао је власт, али је, изгледа, и власт волела да јој се неко ту и тамо насмеје, те је зато Нушић, алијас Бен Акиба, и био могућ.

Нушићева судбина удесила је тако да он за живота буде понајвише новинар, уредник, чиновник, писар, секретар, а најмање прихваћен и промовисан као писац. Како то већ бива, није био слављен за живота, а наилазио је и на неразумевање од стране ондашње књижевне критике.

Чини се да је овај славни комедиограф данас актуелнији него икад. Његови ликови су толико стварни да их и данас срећемо на улици, гладимо у посланичким клупама, свуда око нас... Све што је Нушић написао још је препознатљиво и живо! „Сумњиво лице“? Нагледали смо се оних који живот посматрају као посед, а све оно што га угрожава, као опасност. За такве су сви сумњиви док се не докаже супротно - а обично се не докаже. „Госпођа министарка“

је, такође, наша данашња прича. Називајући појаве у друштву и карактере правим именом, Нушићева реалност постаје смешна, иако би права слика стварности пре могла да се окарактерише као поприлично тужна. Нушић је непогрешиво уочавао егоизам и бахатост, став да је све дозвољено зарад сопственог успеха, малограђанску свест, покондиреност, необразованост, амбициозну и агресивну глупост. Како се од тога бранити него смехом? И данас је све исто. Зар потреба министарке да поново уда своју ћерку није својеврна потреба да од ње, како бисмо данас рекли, направи класичну спонзорушу, јер је заправо њој стало до положаја и успеха? Па „Ожалошћена породица“ и одсуство сваке емоције код похлепних рођака... Све о данас толико присутној корупцији записано је још код Нушића: одсуство етике, одговорности, лажна обећања и завођење маса, и ето и „Народног посланика.“

Оно што нам на крају преостаје јесте да читамо Бранислава Нушића како бисмо боље разумели стварност око нас.

ПОЗОРИШТАРИЈЕ

режија: Снежана Трипић
место: Народно позориште, Суботица

МИСТЕР ДОЛАР

Позоришна представа суботичког Народног позоришта „Мистер долар“ настала је на основу истоимене драме Бранислава Нушића, али је прилагођена данашњем времену. У њој је врло живо и реално приказан политички живот у Србији. Главни јунак драме је газда хотела „Долар“ који је одлучио да се поигра са колегама из странке, те им је рекао да је његов конобар постао милионер. Када су то сазнали, сви су почели другачије да се понашају према конобару. У жељи да му се приближе, били су спремни на све. У представи се препознају различити слојеви драштва, а корупција и неморал јасно се истичу као главни проблем друштва. Представа је зачињена и љубавном причом између конобара и његове девојке. Разочарало нас је што је девојка, на крају, ипак отишла са другим, богатим човеком.

сцена из представе

Свима препоручујемо да погледају ову представу јер је изузетно занимљива и поучна.

Александра Војнић и Јована Ото, АТ2/1

KÉT KARODBAN – AHOGY RADNÓTI MIKLÓS SZERETETT – ELŐADÓEST

Helyszín: Kosztolányi Dezső Színház
Előadják: Béres Márta és Mészáros Gábor

„Mióta készülök, hogy elmondjam neked
szerelmem rejtett csillagrendszerét;
egy képben csak talán, s csupán a lényegét.”
(Radnóti Miklós: Tétova óda)

Október 9-én osztályunk a magyartanárnő kíséretében költői estet tekintett meg a Kosztolányi Dezső Színházban. Radnóti Miklós halálának 70. évfordulóján méltó emlékezés volt ez a költőre. Mintegy húsz költeményt hallhattunk két színész előadásában: Radnóti Miklóst Mészáros Gábor, míg a költő feleségét, Gyarmati Fannit Béres Márta személyesítette meg. A színészek felkészülésében Kovács Frigyes segített. Bakos Árpád zenésítette meg a színészek legkedvesebb verseit. Radnóti szinte minden versét feleségének írta. Szerelmi költészete: házastársi költészet. Érdekesség: miután a költőt zsidó származása miatt agyonlőtték, felesége élete végéig hűséges maradt hozzá. Gyarmati Fanni özvegyiségét csaknem 70 évig őrizte, hiszen az idén februárban 101 évesen távozott az élők sorából.

Amint beléptünk a színházterembe, különös, megkapó díszlet fogadott bennünket. Kopasz fa, ágak, rózsák, kereszt... A menóra (hétágú gyertyatartó) Radnóti Miklós zsidó származását jelképezte. Miután helyet foglaltunk, valami fájdalmas csönd telepedett a helyre, amely mindvégig jelen volt. Talán a gyönyörű, de befejezetlen kapcsolatot érzékeltette. A színészek fantasztikus, precíz előadásmódban szólaltatták meg a költő mintegy húsz versét. A fényeffektusok

Jelenet a darabból

jól érzékeltettek, „aláfestették” a költemények hangulatát. Az előadás szinte tökéletes volt, mégis valami űrt, hiányosságot éreztünk utána. Valahogy nem jött át az a szerelem, szenvedély, ami Radnóti verseiben jelen van. Túl visszafogott, pontos volt, mivel az érzelmek átadása nem igazán sikerült. Vagy a halál sejtése miatt érződött az egész kissé ridegnek? Mindenesetre egy olyan élménnyel gazdagodva léptünk ki a színházból, amely ezt sugallja: az egymás iránti elköteleződés kivételes és példaértékű a mai világban is. Még mindig fülemben cseng: „Két karodban ringatózom csöndesen./ Két karomban ringatózol csöndesen. (...) Két karoddal átölelsz te, ha félek./ Két karommal átölellek s nem félek.”

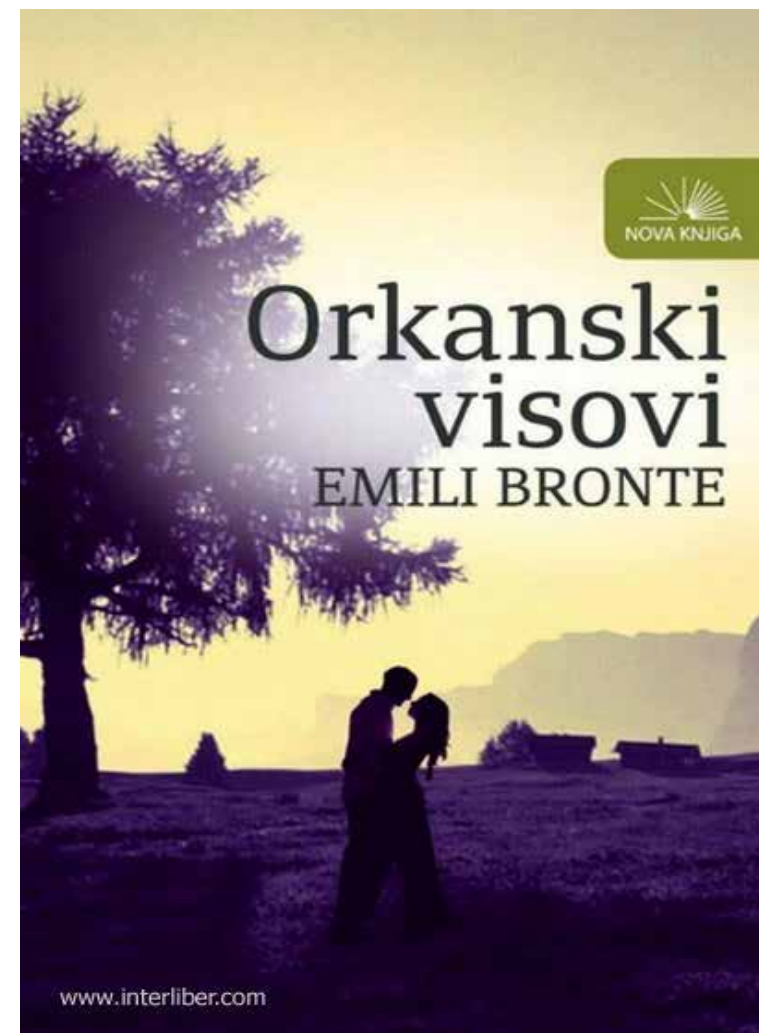
Rostyák Vanessza GFT 2/10

KNJIGE

Emili Bronte

ORKANSKI VISOVI

„Orkanski visovi“, jedini roman Emili Bronte, jedna je od najlepših, ali i najsurovijih ljubavnih priča nastalih u viktorijanskom dobu.

Ovaj roman, prvi put objavljen 1847. godine, naišao je na mnogo nerazumevanja i loših komentara. Viktorijanski kritičari su ga, baš zbog te surovosti i glavnih likova koji imaju više mana nego vrlina, smatrali nepreporučljivim za čitanje. Kasnije je ovaj roman prolazio kroz neuspele pokušaje prepravljavanja, pri kojima su se glavni likovi prikazivali u boljem svetlu. Ipak, posle nekog vremena, neraskidiva ljubav Ketrin i Hitklifa, osvojila je srca čitalaca.

Pripovedač je sredovečna žena, Neli, sluškinja koja je prolazila kroz sve događaje zajedno sa likovima ovog romana. Gospodin Lokvud, potpuni neznanac, koji je u Visove došao kao zakupac, sluša ovu priču i na kraju postaje deo nje.

Orkanski visovi su, u stvari, veliki, mračni posed izgrađen usred pustare Zapadnog Jorkšira. Tu priča počinje onog trenutka kada vlasnik u kuću dovodi izgubljeno dete, Hitklifa. Zbog svoje tamne puti i nepoznatog porekla, od početka nije bio prihvaćen od strane ukućana Visova. Kada je vlasnik umro, Hitklif je bio osuđen na život sluga koji je obavljao najteže i najprljavije poslove. Jedini prijatelj bila mu je Ketrin, ćerka mrtvog vlasnika. Neli prepričava celo njihovo detinjstvo, ljubav koja traje i nakon Ketrinine udaje i smrti, i Hitklifovu osvetu.

Knjiga „Orkanski visovi“ jedna je od onih koju ne želiš ispustiti iz ruku dok ne saznaš šta će se sledeće desiti. Svaki događaj prati novi, a svaki zaplet zamršeniji je u sledećem poglavlju. Surovost kojom mnogi opisuju ovu knjigu daje joj dozu realnosti, iako su priča i likovi u njoj samo plod mašte spisateljice. Samim tim, Emili Bronte zaslužuje titulu pisca jedne od najlepših i najzanimljivijih ljubavnih priča.

Marijana Turu AT 2/2

PRVACI 2014/2015.

AT 1/2

GFT 1/13

VT 1/3

GFT 1/10

AT 1/1

TON 1/9

GI 1/4

G 1/6

TPA 1/11

S 1/7

ИЗЛОЖБА „МЕДИЈАЛЕ“

У понедељак, 6. октобра, на часу српског језика, предвођени професорицом Бранком Јовичић, ученици АТ2/1 одељења посетили су Галерију Омладинског клуба „Складиште“ поводом годишње изложбе Ликовне радионице „Медијала“ Фондације „Данило Киш“.

У оквиру изложбе представљени су радови учесника Ликовне радионице „Медијала“, рађени током школске 2013/2014. године, разним ликовним техникама. Водитељ ове радионице је ликовни педагог и сликар Горан Вулетић. Радионице се одржавају једном недељно у атљеу Уметничке радионице „Медијала“.

Након окупљања испред, старе и оронуте, али још увек лепе зграде некадашњег биоскопа „Јадран“, у којој се налазе просторије Омладинског клуба „Складиште“, попели смо се до ходника који води до наше коначне

дестинације - изложбе. Након отварања и топлих речи добродошлице, посетиоци су се размилели по просторијама да разгледају изложене радове. Заједно са њима, ишла сам од слике до слике разгледајући сваки детаљ, и покушавајући да разазнам технику којом су рађене. На свакој изложби коју посетим, испред сваког дела, стојим веома дуго, отворених уста, а на то, наравно, утиче моја љубав према уметности. Изложба ми се веома свидела, а највише ми се допао необичан стил којим су уметници покушали да испричају причу која се скрива дубоко унутар слика - причу која их чини занимљивим и даје им душу.

Маријана Туру АТ 2/1

Интервју: Каролина Вереš, психолошкиња Музичке школе

MUZIČKA ŠKOLA

Recite nam nešto o istorijatu Muzičke škole.

Muzička škola u Subotici je osnovana 1868. godine. Ona je u početku imala samo tri odseka: odsek za pevanje, odsek za violinu i odsek za violončelo. 2014. godine završena je obnova fasade škole koja se nalazi u Štrosmajerovoj ulici, u centru grada. Ovo je i osnovna i srednja muzička škola, i jedina muzička škola u zemlji gde se nastava izvodi i na srpskom i na mađarskom jeziku. U našoj srednjoj školi ima mnogo smerova: vokalno-instrumentalni odsek (obrazovni profil: muzički izvođač: violina, oboa, viola, klarinet, violončelo, fagot, kontrabas, saksofon, bas gitara, truba, gitara, trombon, tambura, horna, klavir, tuba, harmonika, udaraljke, flauta, i solo pevanje), teoretski odsek, etnomuzikološki odsek izvorno narodno pevanje, džez odsek (obrazovni profil: muzički izvođač - džez muzika: saksofon - klarinet, bas gitara, gitara, trombon, klavir, džez bubnjevi, pevanje), odsek za muzičku produkciju i snimanje zvuka i odsek za crkvenu muziku - katolički i protestantski smer.

Kako se postaje učenik Muzičke škole i koje je najbolje vreme za to? Najbolje vreme je u prvom ili drugom razredu osnovne škole. Dolazi se na proveru muzičkih sposobnosti krajem maja i kada budući daci prođu tu proveru, onda upisuju osnovnu muzičku školu. Učenici koji završe OMŠ, mogu da upišu neki od smerova srednje muzičke škole.

Sa kakvim obavezama se susreću učenici ove škole?

U osnovnoj muzičkoj školi imaju nastavu instrumenta i solfeda dva puta nedeljno, a u 4, 5. i 6. razredu dobiju dva časa hora ili orkestra, u zavisnosti od instrumenta koji sviraju. U završnim razredima dobijaju još jedan predmet - teoriju muzike. U srednjoj školi učenici imaju opšteobrazovne predmete, ali pored toga i opšte i uže stručne predmete i individualnu nastavu. Pored nastave, oni treba puno da vežbaju, nastupaju u školi i van nje, idu na takmičenja itd.

Gde učenici imaju priliku da prikažu sve ono što su naučili?

Svake srede na učeničkom koncertu, na javnim časovima i internim časovima obavezno nastupaju. Pored toga, nastupaju na koncertima u organizaciji grada u Velikoj većnici Gradske kuće prilikom raznih posebnih prilika i praznika (Božić, matura i drugo). Takođe, nastupaju u okolnim muzičkim školama, na promociji MŠ na raznim lokacijama u gradu raznim povodima (biblioteka, gerontološki klubovi, sajmovi, fakulteti, Jazzik). Učenici idu i na školska takmičenja, ali najvažnije takmičenje je Republičko takmičenje muzičkih škola (svaki odsek ima svoje takmičenje).

Da li učenici imaju mogućnosti i da se slobodno organizuju i formiraju bendove ili horove?

Naravno, to naši učenici rade, komponuju muziku, u različitim sastavima sviraju klasičnu, džez muziku, ali sviraju/pevaju i u svojim bendovima, kao na primer u tamburaškom orkestru, crkvenom horu, u bendu "Jazzva" koji često nastupa po gradu, itd.

Kakva je prohodnost učenika subotičke Muzičke škole na Akademiju?

Prethodne školske godine 55% maturanata je uspešno upisalo neku od muzičkih akademija, i to u Novom Sadu, Kragujevcu, Beogradu,

Muzička škola nalazi se u Štrosmajerovoj ulici

Segedinu, Sekešfehervaru, Debrecinu, Budimpešti i u Bostonu (SAD).

Neki ljudi se rode sa talentom za muziku, ali ga ne prepoznaju na vreme. Šta biste savetovali takvim ljudima? Koja je starosna granica do koje se može upisati Muzička škola?

Najbolje je da roditelji ponude svojoj deci muzičku školu kao vannastavnu aktivnost u prvom razredu osnovne škole. U Muzičkoj školi školovanje može da započne u prvom, u drugom, u trećem, petom i sedmom razredu redovne osnovne škole, zavisno od instrumenta koji dete želi da svira. Ako to vreme prođe, onda je kasno za redovno školovanje i ostaje mogućnost samo vanrednog školovanja ili privatnog učenja nekog instrumenta. Zato mi pravimo promociju Muzičke škole po vrtićima i osnovnim školama i na vreme informišemo roditelje i učenike.

Postoje li neke zanimljive priče o nekim poznatim ličnostima koje su pohađale ovu školu?

Mnogi poznati muzičari su pohađali Muzičku školu, neki su uspešno i nastavili svoje obrazovanje kao Rita Kinka ili Jasminka Stančul, koji su ostvarili svetski poznate karijere. Ima i učenika koji su se uz pomoć Muzičke škole i svog talenta ostvarili na nekom drugom muzičkom polju, a ne u klasičnoj muzici.

Kakve prednosti imaju oni koji su muzički obrazovani?

Muzika uopšteno razvija osobine poput istrajnosti, strpljenja, formira radne navike, razvija koncentraciju, preciznost, ali proširuje i opšte i stručno obrazovanje i kulturu, širi vidike i pomaže da se bolje sagledava svet u kome živimo, formira estetski ukus.

Za kraj, kako se boriti protiv opšteprisutnog muzičkog neukusa koji preplavljuje sve medije?

Mlade preplavljuje mentalno zagađenje koje se širi preko medija, naročito sa televizija. Naš savet je da se više sluša radio i da se biraju sadržaji koji promovišu estetske vrednosti koje se neguju na koncertima, u pozorištu, na izložbama, u biblioteci. Ulaz na sve koncerte Muzičke škole je slobodan. Svake srede mogu doći gosti na koncert učenika od 18.30 h koji se održava u Koncertnoj sali, a povodom posebnih prilika organizuju se veliki koncerti u Gradskoj kući, koji se oglašavaju preko medija i plakata.

Tijana Teodosijević AT 2/1

ÍGY (IS) ÉRDEMES

Egy lány, aki „kettő az egyben”. Hogy miért is? Faggassuk ki őt!

Először is kérnék egy bemutatkozást azok számára, akik még nem ismernek!

László Blanka vagyok, harmadik osztályos középiskolás a Szabadkai Zeneiskolában cselló előadóművészi szakon és a Politechnikai Iskolában nyomdaipari terméktervező technikus szakon. Szabadkán élek.

Honnan jött az ötlet, hogy párhuzamosan két középiskolába járj?

Hallottam, hogy vannak olyan diákok, akik a gimnázium mellett a Zeneiskolában is tanulnak. Mivel nem tudtam dönteni a rajz és a zene között, elkezdtem mindkettőt. Most már tudnék választani, de nem bántam meg a döntésem.

Mesélj mindkét iskoláról: az órák beosztásáról, a tanulmányi eredményeidről, az osztálytársakról és a tanárokról! Hogyan viszonyulnak hozzád, esetleg elnézőbbek-e, ha gyengébben teljesítesz?

A Zeneiskola megköveteli az ember egész napját, mert a nap egyik fele a kötelező tantárgyak, másik fele pedig az individuális órákkal (hangszer óra, kamarazene, lapról kottaolvasás stb.), illetve gyakorlással telik. A Politechnikai Iskolában pedig megvan, hogy csak délelőtt vagy délután kell menni, és ez abban az esetben nagyon jó, mikor a két váltás egyszerre van. Kiválasztom, hogy melyik órára járok be, hol fontosabb ott lennem, néhányszor azokon is, amelyeken egyébként nem tudok részt venni. Szerencsére a tanárok mindenütt megértőek, ezzel nincs problémám. A Politechnikai Iskolában nem szokott gond lenni, hogy valamit időre elkészítsek, vagy ha rosszabbul teljesítek, javíthatok, ahogy mások is. Eléggé befolyásolja az osztálytársakkal való viszonyt, hogy abban a félévben mennyit vagyok itt, vagy ott. De mindkét helyen nagyon értékes emberek vannak!

Mióta csellózol?

Az általános iskola harmadik osztályában kezdtem el a Zeneiskolát, s egyben a csellózást.

Mi vonzott a csellóhoz?

A csellóban a hangja fogott meg. Amint meghallottam, más hangszer nem érdekelt. Ebben nagy szerepe van annak a személynek, aki bemutatta nekem a hangszert, és aki a tanárom, Molnár Viktor csellótanár.

Mióta foglalkozol képzőművészettel, és hogyan kedveltet meg?

Mindig is imádtam rajzolni, már kiskorom óta.

A balett iránti vonzalmadról...

Balettre is harmadikos koromban kezdtem járni a Mon Mirage Táncklubba, de három éve abbahagytam. Táncversenyeken vettünk részt a csoporttal Szerbiában meg Horvátországban. Tavaly óta az Adagio Egyesületbe járok rekreatív balettre.

Milyen eredményeket értél el a zene és a képzőművészet terén?

Részt vettem vonós- és csellóversenyeken Topolyán, Sremska Mitrovicán, harmadik, második, illetve első helyezést is kaptam. Idén eljutottam Belgrádba, a köztársasági versenyre, ahol dicséretben részesültem. A képzőművészet terén pedig a Népkör Oláh Sándor Képzőművészeti Szakosztálya általi pályázatokon részesítettek dicséretben, illetve több külföldi és hazai díjban Boros György tanár úr mentorálásával. Tavaly pedig a Politechnikai Iskola által csoportdíjat kaptunk Kovács Pécskai Emesével és Fekete Gyönggyel a VIII. Országos Középiskolás Képzőművészeti Diáktárlaton Hajdúszoboszlón. Mindezt Suhajda Zita tanárnőnek köszönhetően, ő ösztönzött arra, hogy kitartsak a design szak mellett.

Blanka csellózik iskolánk Szent Száva ünnepségén

Csendélet

Kapsz-e támogatást a szüleidtől?

Természetesen! A szüeim mindenben támogatnak, segítenek, így abban is, hogy a két iskolát párhuzamosan végezzem.

Mit üzennél a mai fiataloknak?

Ha valaki nem tud dönteni, nyugodtan vágjon bele! Így majd megbizonyosodhat abban, hogy melyik szakterületen találja meg jobban önmagát. Persze ennek vannak előnyei, de nehézségei is. Nem szabad meghátrálni.

Blanka példaértékű élete bizonyítja, hogy így is lehet, sőt érdemes. Iskolánk büszkélkedik azzal a néhány tanulóval, akik a Politechnikai Iskola mellett párhuzamosan a Zeneiskolát is végzik. Nagy erőnlétet, odafigyelést igényel. Támogassuk őket, és sok sikert kívánunk nekik életük mindkét területén!

Kocsis Szigneta AT 3/2

Интервју: Стефан Оровец, ученик ГФТ 4/13 одељења

ПИСАЊЕ КАО ХОБИ

У данашње време, када су књиге и књижевност скрајнути на маргину ученичког интересовања, ретко се дешава да неко од припадника млађе популације одлучи да се у опроба као писац. Управо због тога, пажњу нам је привукао Стефан Оровец, матурант Политехничке школе, који тренутно пише књигу „Рођен вукодлак“.

Желимо му да овај интервју буде први у низу оних који ће уследити након објављивања његовог књижевног првенца...

Реци нам неколико речи о себи...

Имам осамнаест година, идем у Политехничку школу и завршна сам година. Волим да излазим и да се проводим. Уживам у друштву најближих, како породице, тако и другара и другарица.

Када си, како и зашто почео да пишеш?

Одувек сам имао главу пуну мисли... Машта и фантазије су увек биле ту, али се нисам усуђивао да почнем са писањем. Све је почело када ме је професорица српског питала зашто не пишем. То исто вече сео сам за лаптоп и написао неколико страница.

Да ли се неко у твојој породици бавио писањем?

Колико сам упућен, тетка и бака.

Шта за тебе представља писање?

Писање представља могућност да завирам у себе изнутра, да напишем оно што желим, да се све одвија онако како ја желим и како мислим да би требало. Оно ми пружа могућност да се одвојим од стварног света, препустим машти и поделим то са људима око себе.

Шта те инспирише?

Искрено, највише ме инспиришу разне ТВ серије. Волео бих да, можда, једног дана, моје дело буде на телевизији. Ко зна...

Који су твоји циљеви за будућност?

Желео бих да упишем добар факултет и даћу све од себе да успем у томе. Што се писања тиче, желим да издам свој први роман на ком радим стварно дуго и мислим да могу да успем у томе. О томе ћемо у наредном разговору...

Како си открио таленат у себи?

Заправо, одувек сам знао да имам талента, само је требало да неко то покрене у мени. То је учинила професорка српског језика.

Твој омиљени цитат?

„Најбитније је бити срећан, све остало долази уз то!“

„Како би човек постао вук, потребно је да поломи сваку, ама баш сваку кост коју има на себи. То је толико болно да не можеш ни да замислиш. Молиш Бога да престане, а када дође оно најгоре, помислиш да је коначно крај, али то је, у ствари, тек почетак. И тако у круг, док не постанеш звер, док не постанеш чудовиште, док не постанеш... неко други. Нешто друго. Молим те да дођеш кући после школе у понедељак, иначе може свашта да се деси.“

Одломак из романа „Рођен вукодлак“

Александра Бубуљ ГФТ 4/13

O SOMOVIMA, REVOLUCIJI I KROMPIRAČI

piše: Georg Odri

Dan nije bog zna šta obećavao... Tmurno vreme i ne prevelika, eufemistički rečeno, neizvesna očekivanja, za razliku od ranijih epskih putešestvija raspoloženjem uvek potkovane ekipe ljubitelja postnastavne - predraspustne razdraganosti iz „Politehničke škole“, slavnih iščekivanja determinisanih uslovnim refleksom kolektivnog opuštanja svake godine u, otprilike, isto vreme, ovoga puta uvećanih željom za izduvnim ventilima relaksacije nakon prohujale inspeksijske ekstremne psihonarkoze, dopuštali su izvestan optimizam u kvalitativnu opravdanost konzumiranja turističko-edukativne destinacije u subotičkom ataru na relaciji do Ljutova i Tavankuta koja se, pre pronalaska dvotočkaša, trotočkaša, četvorotočkaša i drugih točkaša prelazila jahanjem na magarcu, a danas rekreativnim pešačenjem.

Ipak, bilo je i onih koji su nade polagali u srećan ishod uslovljen nedostatkom sunca, na primer kolega – sportista, inače fin gospodin, koji se veoma često znoji, gotovo uvek na temperutarama višim od 18 stepeni i koji je bivao obliven znojem na svakom prethodnom izletu kvaseći peškire i izveštaje, nalik ovom.

Taman kad je živnuo razgovor umerenih optimista, ustreptalih srca i nerava napetih od iščekivanja, a sunce besramno provirilo međ' oblacima, autobus je prispeo u stanicu vinarije nastale na modernoj prastarj legendi o rakiji sa peska, negde na obodu Ljutova, naselja sa približno istim brojem stanovnika kao i „Politehnička“ pet dana u nedelji. Sve raspoloženije, obrazovane i duhom bogate turiste dobro je rashladio, nekoliko metara, ukopan podrum sa modernim buradima, koje piscu ovih redaka, s obzirom na, u poslednje vreme, veoma malu frekvenciju njegovih silazaka u podrume i njima slične vinske podrume i nisu ličile na buradi po definiciji jer je drvo, sinonim za bačvu, nestalo negde između subjektivnog opažaja i realnosti tehnološkog

Deram

napretka. Paradoks svežine podzemne prostorije bila je zagrejana atmosfera degustacije raznih vrsta vina, većine pogledom, a nekoliko brižljivo odabranih, obuhvaćenih dijapazonom osnovnih vinskih boja – bele providne i crveno – crne, nešto manje providne, bez meleza tipa rozea i kojekakvih mutanata začinjjenih majčinom dušicom, ruzmarinom, origanom ili nekim sličnim alternativama stranim istinskim uživaocima, ukusom.

Nekoliko ugodnih minuta dominiralo je podrumskom atmosferom nabijenom kolektivnim enološkim doživljajem pomešanim sa, svagda racionalnom, rutinskom željom za zamrzavanjem znamenitih trenutaka u objektivima fotoaparata i mobilnih telefona.

„Nikada nismo pili bolje vino !“, bio je ushićen deo ekipe.

„Nikada nismo pili lošije vino!“ , nije krio razočarenje drugi deo škvadre.

Treća strana se nije izjašnjavala smatrajući, verovatno, da je samo u vinu istina i da o ukusima ne vredi raspravljati...

Posle ove znamenite degustacije, kratkotrajnog mezećenja ograničenih količina sira i, koliko se sećam, slanine, slaninaste šunke ili šunkaste slanine i opsesije da se odasvud ponese uspomena, u ovom slučaju vino, nebitnog ili neproverenog kvaliteta, pa šta košta da košta, još raspoloženi profesori su prebačeni na jezersku lokaciju – akumulaciju nastalu na reci Krivaji koja izvire u blizini Tavankuta, krajnje destinacije ugođaja.

U pomenutom rejonu, tačnije, u blizini tavankutskog zaseoka Kaponja, godine 1849. vodila se bitka dve

Restoran u okviru galerije slika od slame

konceptije u vremenu umiranja evropskog feudalizma i revolucionarnih previranja na velikom delu kontinenta, bitka između srpskog i ugarskog viđenja nacionalnog oslobađanja od stega habzburške vlasti.

Autor ovog svedočanstva je imao nesnosnu želju, iako je ponovo postalo tmurno, da se okupa u jezerskoj vodi, jer on se kupava uvek kada može, upravo na ekskurzijama ove ekipe koje su često obogaćene raznim vrstama stajaćih i tekućih voda, a znajući da mu ovogodišnji porodični budžet i mnogobrojni rebalansi budžeta, u skladu sa hroničnom svetskom krizom i položajem Meseca u odnosu na sudbinu, ne dozvoljavaju da bude pretenciozan i iracionalan u razlučivanju preteranih želja od osnovnih ljudskih potreba. Potiskujući nesuvislu i sasvim neopravdanu želju za letovanjem na svetskom nivou morao je da potisne i jedva opravdanu potrebu da se osveži u pomenutoj akumulaciji jer je sa užasom konstatovao da se jedini setio da ponese kupaće gaće ili da jedini pravi rebalans budžeta.

Posle višeminutnog tumanjanja komadom obale, užurbanog uvlačenja dima iz nekoliko cigareta, neodlučnosti u razapetosti između želje da se bućne i sramežljivosti u pokazivanju stomaka i polukratkog foto sessiona u kojem je, svojim aparatom, ovekovečio koleginiću fotografijama koje pokazuju metamorfozu skromne obrazovane osobe u nekoga ko bi mogao da bude gospa od jezera ili jezerski foto model sa labudovima u pozadini, kao idealima novog romantizma, pridružio sam se razgovoru koji je obećavao.

Jezero je mesto na kome su ribolovci stalni posetioci te se, normalno, povela priča o dogodovštinama, a, bogami,

i nepodopštinama o kojima sada neću govoriti, koje po uzvišenosti mogu da nadmaše jedino avanture iz perioda služenja vojnog roka, trofejima, kuvanju riblje čorbe..., jer i obrazovani ljudi konje za trku imaju, odnosno, iskusne pecaroše u svojim redovima koji vreme, između faza vaspitno-pedagoško-administratorsko-pretrpano-ne vidi se kraja sizifovskog rada, provode u blagougodnom prepuštanju čarima dokoličarenja koje dopušta ribolov.

„Kažem Vam da sam pre par godina upecao na mušičju nožicu soma od 57 kg, imam svedoke, evo je i slika, a imam i sudsko uverenje. Ako koza laže rog ne laže“, govorio je dobričina - nekrunisani kralj školskih kotlića.

„Bilo je priča i o ronocima neprijatelja koji, u vreme hladnog rata, nikada nije spavao i uvek je nekog vrebao, a koji su švrljali jezerom“, izneo je drugi kolega iskusnih srednjih godina.

„Čitao sam u „Politikonom zabavniku“ da ima teorija o korelaciji jezera sa Loh Nesom...“, bile su reči trećeg učesnika u razgovoru čiji završetak nisam čuo usled ukrcajanja u autobus na čijem sedištu sam bio obuzet intenzivnim kreativnim razmišljanjem da li je naše jezerce moglo da postoji u vreme hladnog rata, da li bi u njegovim dubinama mogle da se smeste podmornice, barem veličine nemačkih iz drugog svetskog rata, da li bi Metallica mogla na obali između salaša da održi koncert lokalnih dimenzija... shvativši da ne shvatam mnogo te da je jezerce velika nepoznanica misaonih spekulacija.

U momentu kada je moja zabrinutost zbog racionalnog ćorsokaka, izazvanog vodom “kikiriki“ veličine, dostigla vrhunac, ekipa je, uveliko, šetala stazama ishodišta ove avanture – trotoarima Donjeg Tavankuta, popločanim prašinom i seosko – salašarskim ambijentom. Brojem žitelja je Donji Tavankut, kao integralni deo Tavankuta, veći od „Politehničke“, a postoje i pretpostavke da je nastao pre Subotice. U zapisima Alberta II kralja Nemačke, Ugarske i Češke i vojvode Austrije iz 1439. godine, spominje se da je Tavankut dat u залог Janosu Hunjadiju - alias Sibinjanin Janko, što predstavlja prvi pisani dokument u kome se Tavankut spominje kao utvrđenje.

Naseljem dominira zdanje crkve posvećenog „Srca Isusovog“ čija se impozantna struktura ne uklapa u okruženje seosko – salašarske idile, ali izaziva utisak impresivnog jezgra oko kojeg su se okupile razbacane seljačke kuće, životi i zanimanja stanovnika naselja. U samoj crkvi, a izostala je neka duža rutinska priča o istorijatu, dok su,

naravno, nastavnici, na vrhuncu raspoloženja, rutinski posedali na klupe, bile su primetne, pored neospornih umetničkih lepota i lucidnih arhitektonskih rešenja, činilo se, posledice štrajka crkvenih spremačica u vidu upadljivih slojeva prašine na skulpturama „svetih“ likova što i nije preterano čudno u situaciji kada bi umotvorina „samo da je novaca biće i zdravlja“ mogla da bude zavisno zamenjena uvek latentno pritajenom, ali svagda prisutnom „kol'ko para tol'ko muzike“, motom lenjivaca „ma ko će to da radi“ ili egzistencijalnom teorijom o finoj prašini - miroljubivom koegzistentu ljudi, u ovom slučaju vernika. Kasnije su ova teoretisanja razbijena laičko - naučnim objašnjenjem sa mitološkom podlogom o specifičnoj osetljivosti statua na dodir koji razara strukturu kovalentnih veza slojeva farbe čime se izazivaju oštećenja.

Pred vinarijom

Crkva "Srce Isusovo" u Tavankutu

Etno-salaš Balažević je salaš sa 9 jutara zemlje i nekretnina u kojem je etno prostor sa galerijom i koji, kao takav, u eri etno – salašarskog turizma, normalno, želi ostvarenje profita, bez praznih priča u ponudi, mačaka u džaku ili golubova na grani, nego na temelju standarda kvaliteta visokog turizma seoske provincije, te su gazde sklopile poslovni dogovor o renoviranju sa nadaleko čuvenom institucijom zadovoljnih đaka i, možda, nešto manje zadovoljnih profesora, koji je i omogućio sveukupan turističko - edukativni aranžman. Na samoj lokaciji nije bilo pretenciozno po pitanju izbora sadržaja za upijanje utisaka

Akumulacija na Krivaji

jer su građevinski radovi, uveliko, bili u toku, ali je izvestan broj ljudi, koji odavno nisu videli kravu, bio oduševljen pojavom pravog pravcatog đerma, mada od krava nije bilo ni traga, a koleginica, poznata kao tvorac urbane legende da nije svako seno podložno košenju i da svaka slama nije prazna čak i kada se mlati, spremno je dohvatila ašov u ruke prčkajući po avliji i pokazujući, ne manje oduševljenje nego nekada Miško ili Čaušesku, a i današnji moderni političari demokratskog kova, kada su želeli da ukažu naciji na mogućnosti izlaska iz krize sopstvenim snagama i radnim brigadama.

Vrhunac izleta, je, naravno krunisan jelom i tamburašima u, kakvom bi drugom nego, etno fazonu i ambijentu dvorišta „Galerije slika od slame“ čija je osnovna delatnost, kada nisu u pitanju posete zajapurenih ekipa, stvaranje umetnosti od slame čime je ovaj kraj doprineo evolutivnoj afirmaciji slame na putu od stajskog elementa ka umetničkom brendu.

Poslužavnici filovani krompiračama sa kobasicama, slaninom, holesterolom i po kojim zalutalim vitaminom nepoznate kategorije u prelivima duginih nijansi zapečenog jela, baš onako kako raja iz ravnice voli, štrudle nabrekle od kipućih višanja i maka, tamburaši na uvcima, uslužne snaše, dobro raspoloženje...do sledeće prilike.

СЛИКУ СВОЈУ ЉУБИМ

Kao i svakog petka, otišle smo u kafić da bismo se ispričale jer nismo stigle da se vidimo preko nedelje. Imale smo mnogo tema za razgovor. U jednom trenutku smo prekinule priču, okrenule se i схватиле да сви око нас праве селфије. Одлучиле смо да и ми направимо један заједнички селфи. Кад год смо на окупу, фотографишемо се како бисмо забележиле још један незабораван провод или неки сасвим обичан дан у ком се ништа посебно није догодило, али је нама, ипак, због нечега значајан. Те фотографије служе за успомену

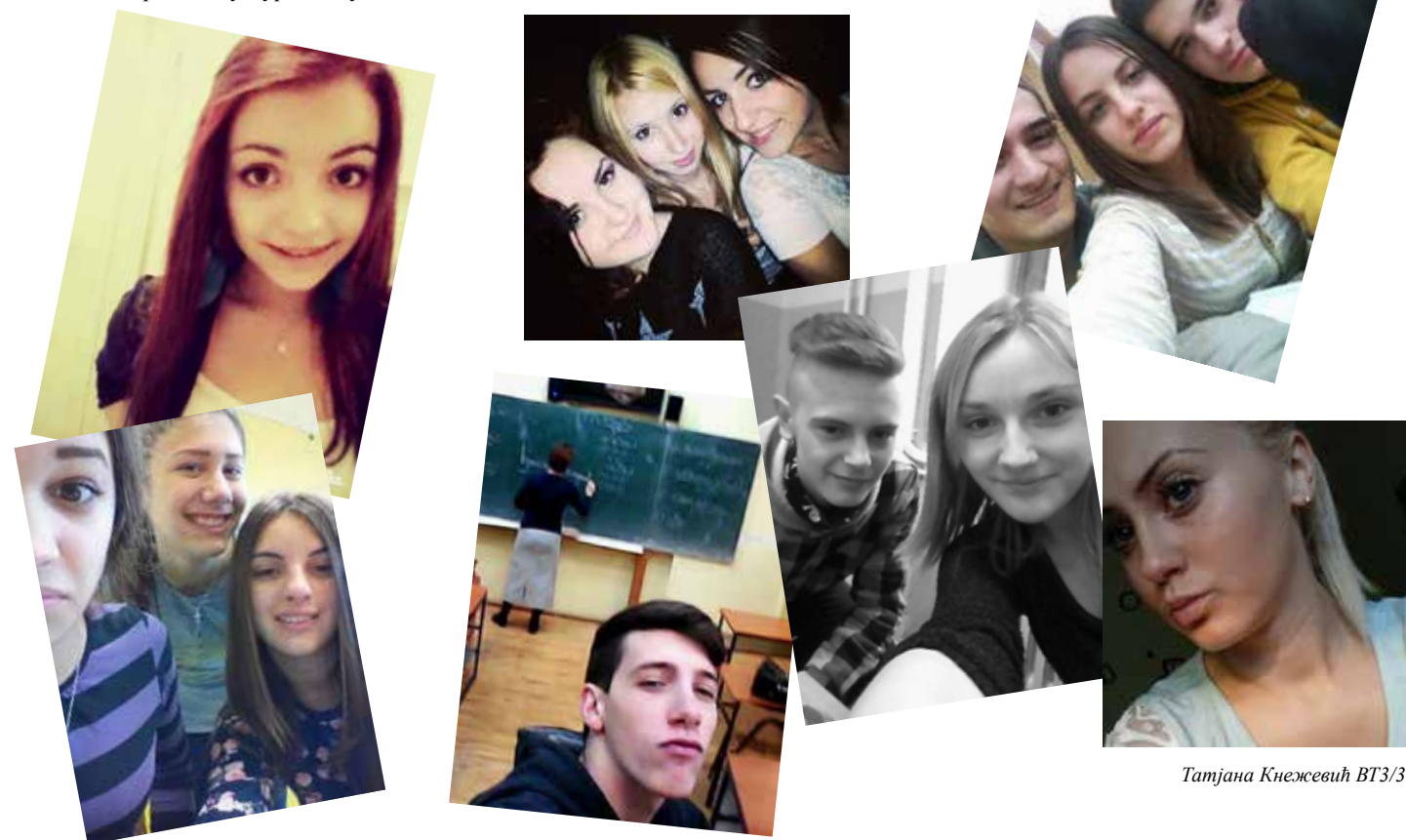
У комерцијалној и нарцисоидној цивилизацији, почели смо да живимо преко друштвених мрежа и да стављамо своје фотографије на Фејсбук и друге друштвене мреже, губећи приватност, а самим тим и поштовање према себи самима. Постало нам је важно како нас кроз фотографије доживљавају други.

Први познати селфи направио је један од пионира фотографије Роберт Корнелијус из Филаделфије 1839. године. Сама реч „селфи“ скараћеница је израза „take a picture of myself“ и нема адекватан превод на српски језик. Ова реч први пут је употребљена 2002. године на једном интернет форуму у Аустралији, а 2013. године ју је Оксфордски речник енглеског језика прогласио за реч године.

У данашњем свету у ком влада отуђеност, људи имају потребу да се постављањем селфија на друштвене мреже допаду својим пријатељима и тако подигну пољуљано самопоуздање. Социолози се слажу у једном - селфи је слика савремене културе без суштине.

Први селфи: Роберт Корнелијус 1839. године

Татјана Кнежевић ВТ3/3

GION NÁNDOR OLVASÁSI TÁBOR

2014 tavaszán részt vettünk a középiskolások Gion Nándor olvasási versenyén, amelyen harmadik helyezést értünk el, és jutalmul az Újvidéken megrendezett Gion Nándor tábor résztvevői lehettünk július 21-25-ig.

A meleg, júliusi napon felszálltunk a vonatra, és eldöcögtünk Újvidékre. Számunkra idegen volt a város, ezért nem sikerült időben odaérnünk a tábor helyszínére, és miattunk tolódott a program. Ismerős arcok fogadtak bennünket, a résztvevők öt iskolából érkeztek. Kis csoportunk kis családdá alakult. Délután megismerkedtünk a tábor témájával, ami nagyon közel állt hozzánk, mivel a kamaszok világáról volt szó. Az öt nap alatt kiélhettük a kreativitásunkat, klipet forgattunk, ifjúsági magazint készítettünk, megismerhettük a várost, találkozhattunk Kiss Tamás fiatal költővel, akivel alkalmunk volt beszélgetni. Betekintést nyerhettünk Szenttamáson a Gion Nándor Emlékházba, ahol összeismerkedtünk az általános iskolás tábor résztvevőivel. Továbbá egy kisebb kirándulást ejtettünk az új kis családjunkkal a Dunaparton. Esténként közös filmnézéseket és beszélgetéseket tartottunk. A programok alatt három tanárnő foglalkozott velünk, akik ügyeltek arra, hogy szabadok és jókedvűek legyünk. Ami még említésre méltó, hogy finom és bőséges étellel láttak el bennünket, és az Apáczai kollégium megfelelő tisztaságot és kényelmet nyújtott. A legnehezebb a búcsúzás pillanata volt: utolsó nap könnyes szemekkel indultunk hazafelé.

Reméljük, hogy a jövő évben is megrendezésre kerül a tábor, és újabb élményekkel gazdagodhatunk.

Cvitkó Beatrix, Kocsis Katalin,
Kovács P. Emese GFT 3/10

SAMA SA SVOJIM MISLIMA

Ови дуги ходници шире се у недоглед. Којим путем да кренем? Чини се као да из овог лавиринта има много излаза, али можда је само један прави. Да, налазим се у лавиринту, у лавиринту својих мисли.

Почетак лавиринта изгледа потпуно безопасно. Ту су пријатељи, породица, школа и све уобичајене ствари. У овим ходницима је срећа, у овим другим се можеш смејати и бити опуштен, али то је само почетак. Како идем даље, путеви постају мрачнији. Изгледа као да сам у својој омиљеној хорор серији. Ту су ликови из неког другог света, ствари које се не дешавају у стварном животу. Сви су тако мрачни, па ипак, толико дивни. То су чудовишта која ће уништити све што ми се нађе на путу. Не плашим их се, поред њих се осећам сигурно, они су плод моје маште, они се налазе у мојој глави. Како дубље залазим у лавиринт, моји мрачни пријатељи нестају, сада остајем сама. Запамтићу их и пренети на папир у стварном свету. Наилазим на нове ходнике, постаје хладно и депресивно, корачам кроз мрки мрак. Колико год била неустрашива, ова самоћа ме плаши. Могу да осетим слане сузе које ми се сливају низ лице, како ми хладна крв жури кроз тело. Можда само умишљах?! Одједном, видим неку сенку, видим њега. Уморна од дугог шетања, крећем према њему, али он нестаје, баш као да никада није постојао. Скупљах снагу и настављам даље. Ходници лавиринта постају светлији. Мислим да су ово ходници будућности. Свиђа ми се овде, дешава се оно што бих ја желела. Све је савршено, све је онако како би требало да буде. Волела бих да се ово стварно дешава. Полако излазим из лавиринта маште и враћам се у сурову стварност. Многима су мисли светле и срећне, многима је машта једини бег, али не и мени. Моја глава и није тако лепо место. То је мрачни лавиринт пун тајни и ствари које не би сви разумели. За мене је то место у коме могу наћи инспирацију и решења за разне проблеме.

Живимо у стварности, а не у машти, зато се не треба удубљивати у своје мисли превише. Треба научити да се воли овај свет, и да се ужива у овом кратком и малом животу.

илустрација: Тимеа Фехер ГФТ 2/10

Ивана Вукојевић ГФТ 2/15

У ИМЕ ОЦА И СИНА И (ОЧЕВОГ) ДУХА, АМИН

Да нешто смрди у држави Данској, одавно слутимо, али нас је чињеница да се наш смрад волшебно преноси са колена на колена, оставила затечене. Мало смо се нећкали, као нова млада, да прихватимо сурову реалност, али нас је наш главни јунак Хамлет оставио у уверењу да задржавање даха, запушавање носа и хируршке маске не могу да нам помогну.

Хамлет, тридесетогодишњи бизнисмен, седи у фотељи управног одбора... Сад, зли језици би рекли да је све то поштено зарадио носећи гајбике преко студентске задруге, али не, све је то његов отац зарадио упорним и поштеним растурањем државних предузећа. Стекао је име и (изгубио) образ. Сећате се Хамлета када је ономад, једва пунолетан, оштетио нови BMW X3 на пешачком прелазу оборивши случајног пешака? Још тада је био неодлучан: „Пити ил’ не пити - питање је сад; пустити народњаке или панк; вратити се на место несреће или продужити као да се ништа није догодило?“ BMW X3, срећом, није претрпео значајнија оштећења. За казну су родитељи

решили да га пошаљу на студије у Швајцарску.

У самоћи је потајно читао хаику поезију. Чак је понекад и Офелији упућивао прљаве речи. Офелија није ни слутила да ће јој јурњава за Хамлетом доћи главе. Сплав, Сава, алкохол и високе штикле у њеном случају показали су се као убиствена комбинација.

Али, да се вратимо нашем главном јунаку Хамлету. Седи у наслеђеној, очевој фотељи управног одбора, нашао се на мети унутрашњих гласова. Да ли је то, можда, дух његовог оца, можда је нешто лоше појео... Ипак, можда је савест: „Бити ил’ не бити (поштен) - питање је сад“. И тако, растрзан између добра и зла, решио је да буде луд.

Наравоученије (написати га ил’ не написати - питање је сад):

Када у нешто ниси сигуран - најсигурније је да глумиш лудило.

Страхиња Шпановић ВТ4/3

I GOT YOU BABE

Hirtelen tompa csend. Pillanatnyi fehér fény, épp annyi, hogy megszokja a szemem. Gyors képek, jelentéktelenek, talán emlékek. A pergő film megáll.

Férfialak rajzolódik ki előttem. Mögötte *semmi*. Sem szoba vagy mező, de nagy fehérség sem. Valószínűleg ilyen lehet a *semmi*. A férfialak egyre jobban kivehető. Ebben a pillanatban érezni kezdek valamit. Furcsa, de érzem *magam*. Teljes mértékben jelen vagyok, érzem a létezésem ott a *semmiben*. A férfialak teljesen kirajzolódik, de az arcát még nem látom. Meztelen lábbal áll a *semmi* küszöbén, pajkosan játszik az ujjáival, mintha homokba turkálna velük. Hosszú nadrágot visel, vagy talán mégsem, nem igazán tudnám megállapítani. Lényegtelen dolog. Fehér póló, lehet, hogy szürke? Tapad. Igen, ez tapad... az egészhez. Az egész felsőtesthez. A bőréhez. A fehér szövet követ minden ívet és dombocskát a testén. Anatómiailag tökéletes felsőtest, nem túl hettye mellizom és tökéletesen elhelyezkedő férfias vállak. Megint itt van ez a valami. *Én*. Érzem magam, amolyan fizikai értelemben. Igen, azt hiszem, az ajkamba haraptam. Ahogy érzem a jelenlétem, a szememmel feljebb pásztázok. Lassan megpillantom az állát, az ajkait, majd az orrát és a szemét. Több száz és több száz pillangó akar a gyomromból feltörni, de a torkomnál megállnak, *én* pedig egy óriási gombócként nyelem őket vissza. *Édes Istenem!* Valószínűleg ilyen férfi nem létezik, de valahogy itt áll előttem. Markáns, férfias áll, és akármennyire is gyűjtőnévként hangzik a *férfi* – ez egyedi és páratlan. Apró borosta, éppen elég. Azt hiszem, megint az ajkamba haraptam. Újra megnézem. *Azok az ajkak!* Leginkább egy halványpiros, de mégis érett cseresznyére emlékeztetnek. Halványrózsaszín kontúr emeli ki szájja tökéletességét. *Bizsergek* a látványtól.

Ekkor látom meg, hogy egyenesen és visszafordíthatatlanul a szemembe néz. Nem csak fürkész, egyenesen belém lát. Smaragd zöld szemét kiemeli fekete szempillája. A tekintet vibrál, szinte éget. Gyengéden felemeli enyhén napbarnított karját, s halványan átsimítja szőkésbarna haját. A lábára pillantok. Talán

négy méterre állhat tőlem. Az ujjai már nem játszanak, a levegőbe emelkednek. *Megremegek*. Felém indul. Tripla annyi pillangó akar felszínre törni, és már nem csak a torkomon keresztül, hanem az egész testemen. Tekintetemmel kísérem a vádlóját, amely kecsesen mozdul, összhangban a testével. *Félek felnézni*. Érzem, érzem, hogy előttem áll. Minden porcikám megfeszül. Szinte tapintható a melegség, ami belőle árad. Lélegzet-visszafojtva emelem fel a fejem. Most tíz centire hatol belém ugyanaz a zöld szempár. *Zúg a fülem, és moccani sem tudok*. Megemelkedik a keze. Az ujjbegyeim jeleznek a sokkban lévő agyamnak, hogy inger érte. Végigsimítja a kezem, majd kalandosan áttéved a derekamra. *Lebegek*. A másik keze is emelkedni kezd, valamivel hevesebben, mint a másik. Majd óvatosan megérinti az arcom egy pontját. Lassan az egész tenyerébe fogja arcom. Az érzés, amely egyszerre pezseg és hűt, de mégis forró, abból a pontból árad szét az egész testemben. A szemkontaktus folyamatos és varázslatos. Valami hihetetlen vibrálás van köztünk a levegőben. A vibrálás elmúlik, mert már nincs köztünk levegő. Egész testünk egymáshoz simul. Az ajkaimra néz, majd a szemembe, majd megint a számra. Még szorosabban magához húz. Az arca vésszen, de mégis lelassulva közeledik az enyémhez. Cseresznye-ajkait résnyire nyitja. *Érzem a lehetét*. A melegség forrósággá alakul. Ajka az ajkamhoz ér. Egész testemben megfeszülök, érzem, ő is. Minden energiánk arra a helyre összpontosul, ahol a szánk összeolvad. A pillanat egy örökkévalóságnak tűnik. *Megint lebegek, és üresség honol a fülemben*. Ajkaink lassan távolodni kezdenek. A smaragd zöld szemek újra elmerülnek bennem. Ekkor történik valami. Szóra nyitja a száját. Cseresznye-ajkai szavakat próbálnak formálni. Torkából tompa hang vagy inkább zene hallatszik. *Megrémülök*. Kis idő múlva kitisztul a hang. Felismerem a zenét.

Ez az ébresztő! Felriadok. Minden eltűnik, csak a mobilomat látom, amint az *I Got You Babe*-et játssza, és a képernyőjén pirosan villog a jelzés: 7:15 Kelj fel!

Úri Szűcs Luca AT 2/2

MY OBSESSION

Everyone should have something that will be pushed to the end. I find myself in a relatively new sport called street workout.

Street workout is a sport founded in America, about thirty years ago, but it is relatively young in my country. It is a sport in which you use your own body weight to muscle up your body. This sport is divided into two parts, base exercises and elements. For example, base exercises are push-ups, pull-ups, dips, planch, and elements are a little more difficult, like human flag, dragon flag, front lever, back lever and so on. I started with this sport one month ago; the beginning was the hardest, but now my body is stronger, with no problems. Every week I try some new exercises. In my town there is a street workout park, where many people of my age come to work out, but I am from a village near town, and I don't have time to go there every day, so, I decided to work out at home. I made my own place where basic exercises can be done. There are many disclaimers, but when you organize yourself well, it is not so hard. Someone will tell you, move yourself from computer, and do something else. They are with no experience, but I can tell that for every person, for sure, because I spend hours and hours in front of the computer, lost my time for nothing. If I could turn the time, every minute spent in from of a

computer would be changed into training this sport.

Never give up on your dreams, create your own world where you will be a winner, it doesn't matter if you are winning or losing.

Milan Tikvicki AT 4/1

WITH THE CROCODILE MEN

A very interesting thing happened to me. Most people wouldn't want something like this happening to them but I am glad it did.

I was on my way to Australia to visit my cousin. Since there was no direct flight from Serbia to Australia I had to change planes several times. The last one of those stops was Japan, or I should better say would have been Japan. There was something wrong with the jet and we ended up crashing in the middle of a forest in Papua New Guinea.

I had been unconscious for who knows how long but when I came to there was no one alive nearby. I started wandering around in the forest. After a while I stumbled into a few crocodiles. I was scared and I just froze there in place. After a short time, which felt more like a decade at that moment, a couple of men came and seemed to have scared off those crocodiles. I didn't know what I was scared of more, the crocodiles or those men.

They caught me, tied me up and took me to their village. I was shaking like never before and thought they were going to torture me like the most tribes I see on TV. Luckily, one of them spoke English and I was able to explain how I got there and that I meant no harm, not that I could be any threat. The leader of the tribe decided not to hurt me. Instead, they invited me to the upcoming crocodile ceremony, after which the boys of the tribe would be considered men.

The man who spoke English was called Jaiv, and he started telling me about how they lived. Their ways of life seemed very bizarre to me but when I actually took part in the things they did it was really fun and interesting.

The day of the crocodile ceremony came. Before the ceremony, all the boys about reaching adulthood are taken to a hut full of crocodile skulls and teeth. I didn't know what to think about it, it was weird. The boys are beaten several times for six weeks as a rule. They

asked me to beat them as well. I didn't want to do it but they said I would dishonor the ways of their people if I didn't. In the end I did it but I took it easy on them compared to the others.

When the six weeks were over we made a big bonfire and they played the drums around it. After that they started carving out markings on the boys' backs and Jaiv was the one who did that. I was very glad I didn't have to do that too. I could barely watch. The following day I went hunting with the others. They used spears for hunting and they also gave me one. Since I was inexperienced I scared off quite a few animals, so after a while I just stood back and watched while the others were hunting.

I got to like their way of living but after a few weeks some people came with a rescue party. I felt sad about having to leave them. I realized I hadn't asked the name of their tribe. When Jaiv told me I laughed because it was kind of obvious...

When I finally got home they asked me where I had been and how had I survived. My only reply was: "I was with the Crocodile Men".

Krisztián Bašić Palković, GFT 310/1

SPORTSKI DAN

Subotnje sunčano pre podne, 20. septembra 2014. godine, bilo je idealno za održavanje sportskog dana Politehničke škole, koji je organizovan na terenima Osnovne škole "Miroslav Antić" na Paliću. Učenici su se takmičili u malom fudbalu, učestvovalo je osam ekipa, a ekipa "Baratok" je u finalu slavila pobjedu, dok je najbolji strelac bio Mario Vavričak iz odeljenja G 2/5 sa postignutih šest golova.

Odigrane su i dve revijalne utakmice, devojke su pokazale svoje umeće sa fudbalskom loptom, a na kraju su i nastavnici zaigrali protiv učenika. Prisutni su mogli da uživaju u atraktivnom nastupu FREE STYLE fudbala u izvođenju tri učenika. Pored fudbala, igrane su se odbojka i basket, pa su mešovite ekipe zajednički pokazale svoj takmičarski duh u lepom sportskom druženju.

Redakcija

SPORTNAP

Iskolánkban már évek óta hagyomány a sportnap. Ilyenkor az osztályok főleg labdajátékokban mutathatják meg sporttudásuk legjavát. Kedvezett az időjárás az idei iskolaév sportnapjának megtartására. Szeptember 20-án, ezen a napos szombat délelőttön a palicsi Miroslav Antić Általános Iskola sportpályáin zajlottak a mérkőzések. A kiscsoport-mérkőzéseken nyolc csapat versenyzett, végül a döntőben a Barátok csapata került ki győztesen, míg a legjobb góllövő Vavričak Mario, a G 2/5 osztály tanulója volt a meccseken elért hat góljával.

Két látványmérkőzésre is sor került, megbizonyosodhattunk a bátor lányok futball-labdával való jártasságáról, a végén pedig a tanárok a tanulók ellen játszottak. A jelenlevők átadhatták magukat a freestylefoci trükkök nyújtotta élménynek, amelyet három diák mutatott be. A labdarúgás mellett röplabdázni, kosárlabdázni is lehetett a pályákon. A vegyes csapatokat egészséges versenyszellem hajtotta, ami élvezetessé és széppé tette a sportnapot.

Szerkesztőség

Интервју: Ивона Чикош, ученица ТПА 4/11 одељења

У БУДУЋНОСТИ ЋУ БИТИ ТРЕНЕР

Софтбол је један од мање познатих спортова у Србији, а најразвијенији је у Америци, Канади и Јапану. Најсличнији је бејзболу, али се доста разликује од њега. За софтбол се у нашој земљи зна од 2008. године, када су заживели Софтбол савез Србије и Софтбол савез Београда. Више о овом необичном спорту сазнали смо од ученице Политехничке школе Ивоне Чикош, српске софтбол јуниорке, која се веома успешно бави овим спортом.

Бавиш се софтболом врло успешно. Какав је то спорт?

То је тимски спорт. Једна екипа садржи минимум играча, од тога девет игра на терену, а један је замена, притом то није коначан број играча који су замена, може их бити и више. Постоји девет позиција, терен је подељен на ин филд и аут филд. У ин филд-у постоји шест позиција а у аут филд-у постоје три позиције. Позиције су: пичер, кечер, прва, друга и трећа база. Игра траје седам ининга, постоји горњи и доњи ининг.

Откуд интересовање за овај спорт, како си почела да тренираш?
Почела сам да тренирам на наговор два брата.

Како изгледа један тренинг?

Тренинг отпочињемо трчањем. Трчимо два и по круга, а између сваког круга је истезање. Затим следи плеј кеч (бацање-хватање). Начин на који тренирамо зависи од тога за шта се тог дана спремамо.

Захваљујући овом спорту, обишла си многе земље... Које путовање ти је остало у незаборавном сећању?

Јесте, била сам неколико пута у Прагу, Словачкој, Словенији, Италији, Бугарској, Мађарској и Холандији. Од свих места, издвојила бих Холандију.

Какви су твоји даљи планови у вези са овим необичним спортом?

Следеће године моји родитељи планирају да ми отворе клуб како бих могла да се опробам као тренер.

На који начин успеваш да ускладиш своје обавезе у школи и тренинг?

Веома лако - преко недеље нађем времена да тренирам самостално, а редовне тренинге имам викендом.

Како видиш себе у бу дућности?

Себе у будућности видим као успешног тренера.

Јелена Недић и Миа Вуковић ТПА 1/11

KERÉKPÁRSPORT

A kerékpársport a kerékpár tökéletesedése nyomán alakult ki. Habár már az ókorban használtak olyan közlekedési eszközt, amely a kerékpár őseinek tekinthető, a kerékpár feltalálója a német Karl Drais volt 1917-ben, aki előbb négykerekű kocsit készített, majd csökkentette a kerekek számát, előbb háromra, majd kettőre.

Az országúti kerékpározás a kerékpársport klasszikus formája, legidősebb szakága. A Tour de France a világ legismertebb országúti kerékpárversenye, s az egyik legnézettebb sportrendezvény, mely a labdarúgó világbajnokság, az olimpiai játékok, a Forma-1 verseny mellett a legnagyobb figyelemmel kísért esemény. Az országúti kerékpározás közben a versenyzők a kilométereket róva szebbnél szebb tájakon haladhatnak.

Büszke vagyok osztálytársamra, Margit Róbertre, aki már több éve űzi ezt a sportot, és a szabadkai Spartak Kerékpáros Klub tagja. Őt faggattam a kezdetekről, edzésekről, céljairól.

-Róbert, mióta foglalkozol kerékpározással?

-Négy éve már, de fél éve veszek részt különböző versenyeken.

-Hány edzésed van hetente?

-Hetente hat alkalommal.

-Mennyire nehezek ezek az edzések, és mennyi vizet szoktál inni olyankor?

-Az edzések olykor nagyon fárasztóak tudnak lenni. Nagy szeretet és kitartás kell hozzá. Főleg, ha nyáron az edzésen egyfolytában hat órát kell ülni a kerékpáron és kb. 200 km-t megtenni. Átlagosan két liter vizet iszom, de néha többet is.

-Milyen eredményeket értél el? Sikerült-e helyezést is kapni?

-Magyarországi időmérőn harmadik lettem, amiért érmet is kaptam.

-Hány versenyen vettél eddig részt?

-Tízennégy versenyen Szerbiában és Magyarországon.

-Hány kilométert tettél meg a bringáddal?

-A nyári szünetben 150 km-t, most az iskola mellett csak 50 km-t. A sebességmérőnk szerint ebben az időnyben már tizenötezer kilométert lementünk.

Versenyen

-Miért éppen ezt a sportot választottad?

-Emlékszem, hatodik osztály végén kaptam meg az első külföldi kerékpáromat. A tanítás után mindig elkerékpároztam Palicsra, még szakadó esőben és méteres hóban is. Extrém kerékpározással kezdtem foglalkozni, de ez sérüléseket és tönkrement kerékpárt eredményezett. Ekkor kértem a szüleimet, hogy válthassak országúti kerékpározásra. Engem a kerékpározás megnyugtat, jó erőnlétet biztosít, és szeretek bringázni. Ezen kívül vannak céljaim is.

-Mik a céljaid?

-Szeretnék új rekordot dönteni és Dubaigi kerékpározni, ezért edzem rendszeresen.

-Róbi, sok szerencsét kívánok neked!

Jenovác Beáta GFT 2/10

Intervju: Davor Štefanek, svetski prvak i reprezentativac Srbije u rvanju

ODUVEK SAM SANJAO DA POSTANEM PRVAK SVETA

Pостоји начин да се ослободите вишка negativne energije - bavite se sportom! Ovoga puta predlažem vam rvanje, sport koji ima dugu tradiciju u Subotici. Tim povodom razgovarala sam sa Davorom Štefanekom, svetskim prvakom i reprezentativcem Srbije. Štefanek je 13. septembra 2014. godine osvojio zlatnu medalju u kategoriji do 66 kilograma na Svetskom prvenstvu u Taškentu (Uzbekistan). Uspeh Davora Štefaneka nije slučajna, plod je dugogodišnjeg rada, ali ne samo toga. Reč je o tradiciji rvanja u Subotici koja je dala bezbroj šampiona. Među njima se izdvajaju tri svetska zlata: Sreten Damjanović, Refik Memišević i, naravno, Davor Štefanek...

Koja su tvoja prva sećanja na rvanje?

Kada sam bio mali, išao sam u Halu sportova da gledam strica kako igra mečeve za „Spartak“, i uvek sam, sedeći na tribinama, zamišljao kako ću i ja jednoga dana poći njegovim stopama.

Kada si počeo takmičarsku karijeru?

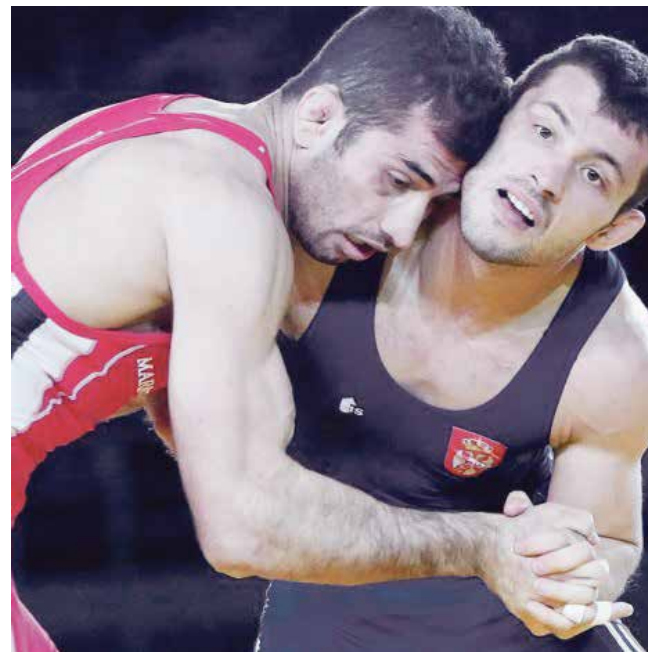
Treniram rvanje od svoje četvrte godine, a počeo sam da se takmičim sa devet godina.

Postigao si rezultate koji su za divljenje, koji su to rezultati?

Deset puta bio sam seniorski prvak države kod juniora, jednom prvak sveta do dvadeset godina, dva puta treći na juniorskom Evropskom prvenstvu, drugi u Evropi kod seniora, dva puta treći u Evropi kod seniora, prvak sveta kod seniora, mediteranski prvak, učesnik Olimpijskih igara u Atini 2004. godine, i u Pekingu 2008. godine.

Odakle ti motivacija za to?

Pa, ne znam... Kao mali sam počeo da treniram rvanje, i uvek sam sanjao o tome da budem svetski prvak i olimpijski pobednik. 2002. godine, kada sam odlučio da ću ozbiljno da se bavim rvanjem, došao sam kući i zamolio roditelja da me ispišu iz škole, i da me upišu vandredno, da bih mogao da pratim program za reprezentaciju. Odlučio sam se za veliki korak koji retko ko u životu napravi, ali

Na takmičenju

nakon samo godinu dana, bio sam drugi u svetu.

Koji meč ti je ostao u najlepšem sećanju?

Polufinale prvenstva sveta, a pre toga, kada sam bio treći u Evropi i kada sam rvao sa mojim idolom, Armenom Nazarijanom, nosiocem tri olimpijske medalje. Izgubio sam samo zato što sam imao veliko strahopoštovanje prema njemu.

Ko ti pruža najveću podršku?

Roditelji, brat, treneri i predsednik Rvačkog saveza.

Tamara Šarčević GFT 4/13

ПАЧИР

Пачир је село које припада општини Бачка Топола. Смештено је у Севернобачком округу, на северним падинама Телечке лесне заравни, у долини речице коју мештани називају Криваја, између Бајмока и Старе Моравице, на удаљености од око тридесетак километара југозападно од Суботице. Назив Пачир први пут се спомиње 1409. године. Село је некада било препуно салаша. Нажалост, данас од њих није остао ниједан видљив траг да посведочи о некадашњем животу његових мештана. Пачир је окружен са свих страна плодним ораницама, које говоре о вредним сељацима који се баве пољопривредом. Село има око три хиљаде становника, а просечна старост је 40,2 године.

Полако, али сигурно, село почиње да изумире. У њему је пуно старих, оронулих кућа у којима су некада живели људи који су се стицајем околности одселили у градове, тражећи бољи и лагоднији живот. У центру села се налази парк којег красе фонтана и много високих стабала јапанских багремова старих читав век. Недалеко од парка, смештено је игралиште за децу. Поред игралишта је фудбалски терен са недавно изграђеним трибинама. Једна од најстаријих знаменитости у селу је стари млин, који чак и после седамдесет година и даље активно ради. Има три спрата и представља највишу грађевину у селу. Поред млина је и забавиште „Колибри“, Основна школа „Моша Пијаде“, дом здравља, две католичке и једна православна црква, многобројне продавнице. Недавно је изграђена термална бања.

Недалеко од бање, налази се Пачирско језеро окружено разним врстама дрвећа. Преко лета, пуна је посетилаца, љубитеља природе и спортског риболова. Једна од најзначајнијих манифестација у селу јесте слава села, тј. Петровдан. Одржава се сваке године испред православне цркве која носи име Свети Петар и Павле. Црква је изграђена 1777. године од стране српских граничара. Друга веома битна манифестација која се одржава дан после Петровдана је Дан села. Поред ових манифестација, сваке године за Божић, испред православне цркве окупљају се људи са аутомобилима и коњима. То се традиционално одржава већ дуги низ година. Креће се од цркве, обилази се село, док се не стигне до коначног одређишта, а то је шумица. По традицији се сече бадњак. Након сече Бадњака, скуп се враћа до цркве. Поред ових манифестација, ту су још и изложба расних свиња, коњске трке, такмичење у кувању пасуља - Пасуљијада. Међутим, село не чине зграде, куће, манифестације, већ наде и снови његових мештана. Највећа жеља мештана је да село поново оживи, да се рађају нова поколења и нараштаји, да школске клупе увек буду пуне ђака. Тек када села почну да оживљавају, оживеће нам цела Србија. Волим своје село и поносан сам на његове вредне мештане. Уколико се једнога дана одселим одавде, биће ми веома тешко.

Стефан Комнен BT 4/3

SZÉKELYKEVE

Vajdaságban három településen élnek székely magyarok: Hertelendyfalván, Székelykevéen és Sándoregyházán. Ezek közül már csak a mintegy 2000 lakosú Székelykeve őrzi tisztán magyar jellegét. Nevét a betelepített székelyekről kapta.

1869-1889 között Beresztóc és a Duna közötti területén létezett egy Gyurgyova nevű falu. Első lakói magyar palócok voltak, akik Újfaluról, Ürményházáról, Sándorfalváról, Szeged környékéről, Óbesenyőről és Szőlősudvarnokról jöttek. 1883-ban bukovinai (eredetileg madéfalvi) székelyek érkeztek a faluba: 645 család (kb. 2000 telepes). Gyurgyova lakói hamarosan átköltöztek a mai Székelykeve területére, mivel a Duna áradásai rendszeresen elöntötték a vidéket és a termőföldeket, így az ott lakók is állandó veszélyben voltak.

A falu Szerbiában, a Vajdaság Dél-Bánát körzetében, Kevevára (Kovin) községhez tartozik. Az Al-Duna közelében, Keveváratól 6 km-re nyugatra, Pancsovától 30 km-re, Belgrádtól 6 km-re délkeletre fekszik.

Székelykeve a magyar nyelvterület legdélibbi, többségében magyarok által lakott települése. A magyarokon kívül szerbek, bolgárok (palyének) is élnek itt.

A lakosság többsége keresztény katolikus vallású. 1892-ben épült fel a katolikus templom, amely a Szent István nevet kapta. Minden évben augusztus 20-án megünneplik Szent István napját. Ezen a napon a templomban a polgármester megtöri az új kenyeret, és azt osztja szét az embereknek. A mise után pedig a központban nagy vásárt rendeznek.

1889-ben felépítették az iskolát, amely ma a Žarko Zrenjanin

nevet viseli. Az iskolában a diákok magyar nyelven tanulnak. A magyar nyelven kívül még szerb, német és angol nyelvet is tanulnak.

Az iskolán és a templomon kívül a falu tájházzal is büszkélkedik, amely a székely hagyományokat őrzi. Az épület jellemzője a szobakonyha-istálló és a szabad gang, valamint a lakótér alsógerendás, deszkás mennyezete. A tájházat leginkább magyar turisták látogatják. Székelykevéen fejlődik a falusi turizmus is. Egyedülállóan számít a faluban a temető bejáratánál felállított székelykapu.

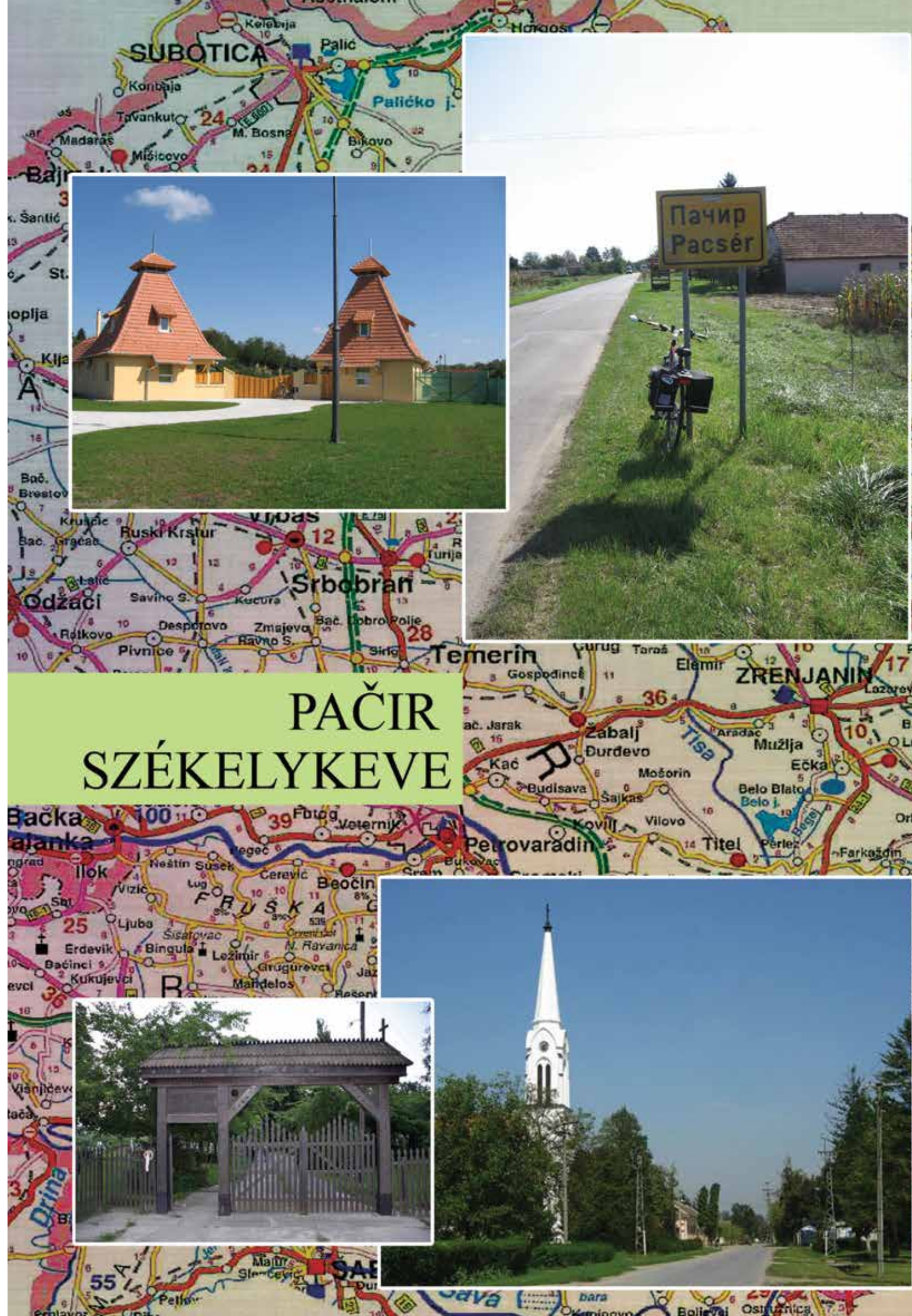
1932-ben megalakult a falu egyetlen focicsapata, Kék Duna néven.

Néhány évvel ezelőtt egy pihenőt alakítottak ki a múlt emlékére, amely a «Gyurgyovai pihenő» nevet kapta. A park szélén emlékmű állít emléket a háborúban elhunytak számára.

A falu művelődési egyesülete minden évben megszervezi a Magyar Konyha Napja rendezvényt, ahol magyaros ételeket főznek: káposztás csülökpörkölt, dunai vadas, velős marha, gulyásleves és sok más inycsiklandó étel rotyog a bográcsokban, amelyhez helyi sütésű kenyeret szolgálnak fel. A rendezvényen részt vesznek a székelykevei hentesüzletek, az általános iskola nyolcadikos tanulói és a közeli magyar falvak. A magyar konyha ünnepére a vendégek Magyarországról, Romániából, Németországból, Szerbia különböző részeiről és más helyekről is érkeznek.

Székelykevét szerbül Skorenovacnak, németül pedig Skorenowatznak hívják. A hajdani bukovinai székelyek leszármazottai által lakott település híven őrzi a derék székely magyar emberek különleges világát: izes nyelvjárást, remek ételeit, italait, népszokásait, kultúráját.

Erős Valentina AT 1/2

Maturanti u Italiji!